

Ikt. sz.: NOB-41/18-9/2021.

NOB-8/2021. sz. ülés
(NOB-50/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Nemzeti összetartozás bizottságának**
2021. október 27-én, szerdán, 10 óra 07 perckor
az Országház Gróf Esterházy János termében (földszint 1.)
megtartott részben zárt ülésének nyilvános részéről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>A Bethlen Gábor Alap 2020. évi tevékenységéről és működéséről szóló B/17057. számú beszámoló (A beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint határozathozatal)</i>	5
<i>Potápi Árpád János szóbeli kiegészítése</i>	5
<i>Erdélyi Rudolf tájékoztatója</i>	6
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	8
<i>Potápi Árpád János válasza</i>	13
<i>Erdélyi Rudolf válasza</i>	14
<i>Határozathozatal</i>	16
<i>Tájékoztató aktuális nemzetpolitikai kérdésekről</i>	16
<i>Potápi Árpád János tájékoztatója</i>	16
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	20
<i>Potápi Árpád János válasza</i>	23
<i>Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény végrehajtásáról szóló T/17188. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)</i>	27
<i>Határozathozatal</i>	30
<i>Az ülés berekesztése</i>	31

Napirendi javaslat

1. A Bethlen Gábor Alap 2020. évi tevékenységéről és működéséről szóló beszámoló (B/17057. szám)
(Beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint határozathozatal)
(Beszámolót tárgyaló bizottság)
2. Tájékoztató aktuális nemzetpolitikai kérdésekről
Előadó:
Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára
3. A Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény végrehajtásáról szóló törvényjavaslat (T/17188. szám)
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)
(Vítához kapcsolódó bizottság)
(Nemzetiségi napirendi pont)
(Uniós napirendi pont)
4. Nagykövetjelölt kinevezés előtti meghallgatása (Zárt ülés)
Előterjesztő:
Vargha Tamás, a Külgazdasági és Külügyminisztérium polgári hírszerzésért felelős államtitkára

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Pánczél Károly (Fidesz), a bizottság elnöke

Fenyvesi Zoltán (Fidesz), a bizottság alelnöke
Dr. Molnár Zsolt (MSZP), a bizottság alelnöke
Jakab István (Fidesz)
Dr. Zsigmond Barna Pál (Fidesz)
Balczó Zoltán (Jobbik)
Bencsik János (független)

Helyettesítési megbízást adott

Szászfalvi László (KDNP) Fenyvesi Zoltánnak (Fidesz)
Lázár János (Fidesz) Jakab Istvánnak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Sándor Tamás bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Potápi Árpád János államtitkár (Miniszterelnökség)
Erdélyi Rudolf vezérigazgató (Bethlen Gábor Alapkezelő)
Bóli Gábor osztályvezető (Pénzügyminisztérium)
Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló

Megjelentek

Dr. Szili Katalin miniszterelnöki megbízott

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 07 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

PÁNCZÉL KÁROLY (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Nagy szeretettel köszöntöm a jelenlévőket a Nemzeti összetartozás bizottsága mai ülésén. Köszöntöm a bizottság tagjait, köszöntöm a velünk együtt dolgozó bolgár nemzetiségi szószólót, köszöntöm meghívott előadóinkat, Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkárt, Erdélyi Rudolf vezérigazgató urat, a Bethlen Gábor Alapkezelőtől, köszöntöm a nemzetpolitikai államtitkárság munkatársait, osztályvezetőit, főosztályvezető asszonyt, illetve - kicsit hátul ül - köszöntöm Szili Katalin miniszterelnöki megbízottat és minden kedves jelenlevőt, aki követi a bizottsági ülésünket.

Távolmaradását előzetesen írásban bejelentette Szászfalvi László alelnök úr és Lázár János képviselő úr. Szászfalvi Lászlót Fenyvesi Zoltán alelnök úr fogja helyettesíteni, Lázár Jánost pedig Jakab István. Megállapítom, hogy a bizottságunk 9 fővel határozatképes.

Kérdezem a bizottságot, hogy elfogadja-e az előzetesen kiküldött napirendünket. Aki igen, az, kérem, most szavazzon! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Kilenc igen szavazattal, egyhangúlag a napirendet elfogadtuk.

A Bethlen Gábor Alap 2020. évi tevékenységéről és működéséről szóló B/17057. számú beszámoló (A beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint határozathozatal)

Rá is térünk az 1. napirendi pontunkra, a Bethlen Gábor Alap 2020. évi tevékenységéről és működéséről szóló beszámolót fogjuk megvitatni, amely B/17057. számot visel. Köszöntöm ismételten a napirendi ponthoz érkezett államtitkár urat és a BGA vezérigazgatóját. Tájékoztatom a bizottságot, hogy a Bethlen Gábor Alapkezelő 2021. szeptember 15-én nyújtotta be a beszámolóját az Országgyűlésnek. A Házbizottság szeptember 15-én kelt javaslatára az Országgyűlés úgy döntött, hogy kijelöli a Nemzeti összetartozás bizottságát a beszámolóról történő határozathozatalra. Ki is osztottuk a beszámolót, illetve az Állami Számvevőszék tájékoztatóját a Bethlen Gábor Alapkezelő működéséről szóló beszámolóhoz. Tisztelettel megkérem államtitkár urat, aki az előterjesztő miniszter úr képviselője van jelen, hogy ismertesse, vezesse fel a beszámolót. Államtitkár úr, öné a szó.

Potápi Árpád János szóbeli kiegészítése

POTÁPI ÁRPÁD JÁNOS államtitkár (Miniszterelnökség): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Parlamenti Alelnök Úr! Elnök Asszony! Miniszteri Biztos Úr! Hölgyeim és Uraim! Tisztelt Bizottság! Kedves Képviselőtársaim! Köszönöm szépen a lehetőséget, hogy a beszámolóról a vezérigazgató úrral van lehetőségünk beszélni és ennek kapcsán, illetve a 2. napirendi pontban, igazából a 3.-nál is, a nemzetpolitikáról tudunk tájékoztatást adni.

Mint ahogy önök is tudják, a Bethlen Gábor Alap éppen tízéves és azt gondolom, hogy egy jó dolog volt a létrehozása, az elmúlt tíz évben pedig igazán egy Kárpát-medencei branddé vált a nemzetpolitikában a Bethlen Gábor Alap. Sőt, nemcsak a Kárpát-medencében, mivel a támogatásaink, a kormány támogatásai elérik a diaszpóra magyar közösségeit is, így világszerte jól ismerik és minden egyes támogatásunknál ott van a Bethlen Gábor Alapnak is a logója. Ennek kapcsán szeretném megköszönni a vezérigazgató úr tevékenységét, munkáját, igazgatótársainak szintén, illetve azoknak,

akik a BGA-nál tevékenykednek, dolgoznak. A jelentésben 188 fő szerepel. Azt nem tudom, hogy ez éppen mennyire aktuális, de a nagyságrendje ez. Természetesen mindkét-három napirendi pontnál szeretném megköszönni kollégáim, főosztályvezetőim, illetve munkatársaim munkáját, akik az elmúlt néhány évben, mert igazából nem is egy évről, hanem jó két évről beszélünk, itt tevékenykedtek.

Természetesen én is köszöntöm Varga Szimeon szószóló urat.

Tudjuk azt, hogy a BGA tevékenységi köre jelentősen bővült a 2018-22-es ciklusban, hiszen nemcsak a nemzetpolitikai támogatásokkal foglalkozik, hanem ez kibővült a magyarországi nemzetiségek támogatásával, a magyarországi egyházak, a magyarországi civil szervezetek támogatásával, és utóbb pedig a Magyar falu Program egyes elemei is idekerültek cégünkhöz, úgyhogy ez jelentősen megnövelte az ott folyó munkát, illetve a támogatási összegeket is, amelyek a cégen keresztül jutnak el a szervezetekhez. Úgyhogy jelentős portfólióbővüléssel számolhatunk az elmúlt időszakban. Én azt gondolom, hogy ennek ellenére is a BGA - azt nem mondjuk, hogy kiválóan, de - közel kiválóan látja el a tevékenységét, és azt gondolom, hogy a szervezetek megelégedésére szolgál az ő munkájuk.

Természetesen mindig törekszünk arra, hogy a munkát tudjuk gyorsítani, és a támogatásokat minél gyorsabban tudjuk kiközvetíteni az érintett közösségekhez, szervezetekhez, de mindjárt előljáróban hadd mondjam azt el, hogy a legtöbbször, amikor szóvá teszik azt, hogy milyen lassan kerül át a támogatás, ha utána nézünk a dolgoknak, akkor kiderül, hogy igen, azért, mert a különböző szervezetek nem küldik vissza azokat az okmányokat, papírokat, amiket tőlük a cég vagy mi kérünk be annak érdekében, hogy minél gyorsabban megvalósuljon a dolog, vagy pedig nem számoltak el akár néhány évvel ezelőtti támogatásokról, és ezért állt le az egész.

Megkérem vezérigazgató urat, elnök úr engedelmével, hogy egészítse ki, és esetlegesen részletesebben tájékoztasson a beszámolóról. Köszönöm szépen.

Erdélyi Rudolf tájékoztatója

ERDÉLYI RUDOLF vezérigazgató (Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Én is köszöntöm a megjelent vendégeket, és köszönöm, hogy beszámolhatok a BGA 2020-as tevékenységéről. Államtitkár úr említette, hogy nemcsak a Kárpát-medencében, hanem a diaszpórában is tevékenykedünk. Hogy ne csak unalmas számokról beszéljek, egy kis színes történet: amikor megyek, és átadok egy névjegykártyát, akkor mindig visszakérdeznek: „Köszönöm. Üdvözlöm Bethlen Gábor úr, úgy örülök, hogy végre megismerhettem!” - ez szokott előfordulni. *(Derültség.)* Úgyhogy a Bethlen Gábor Alapot már ennyire ismerik, még ha ezt néha össze is kötik velem.

Ahogy államtitkár úr említette, a BGA tevékenysége 2018-tól folyamatosan bővült, nemcsak a szűken vett nemzetpolitikai támogatások jelentős bővülésével, hanem új feladatok, új területek átvételével. Ez a napirendi pont most a Bethlen Gábor Alap 2020. évi tevékenységéről és annak beszámolójáról szól, úgyhogy itt elsősorban ezeket az adatokat fogom előhozni.

A Bethlen Gábor Alap 2020. évi eredeti bevételi előirányzata 46,4 milliárd forint volt, amely az év végéig 89,6 milliárd forint kormányhatározattal biztosított pótelőirányzattal, 2,9 milliárd forint megállapodások alapján átvett államháztartáson belüli forrásátvétellel, 976 millió forint maradványelszámolási alapból átvett támogatással, illetve a 2019. évi 570 millió forint maradványösszeg figyelembevételével több mint a háromszorosára, azaz 140,5 milliárd forintra módosult, amely összeg közel kétszerese az alap 2019. évi módosított előirányzatának, amely 70,5 milliárd forint volt.

Az alap módosított kiadási előirányzata 127,7 milliárd forint, ez elsősorban nemzetpolitikai célú támogatásokra ment, 4,3 milliárd forint értékben a Határtalanul!

program támogatása történt meg, 2,8 milliárd forint volt a működési célú támogatásunk, 323,8 millió forint a Magyarország Háza program támogatása, illetve 5,3 milliárd forint a Rákóczi Szövetség támogatása.

Az alap módosított kiadási előirányzata, a felhasználható szabad előirányzat a 2020. év végén mindösszesen 193,7 millió forint volt, a többi forrás lekötésre került. A 2020. évi maradvány összege összesen 930 millió forint, tehát a 140 milliárd forintból 930 millió forintot nem sikerült, úgymond, kifizetni, de ezek is többnyire kötelezettségvállalással terhelt maradványok. Tehát az alapkezelő csaknem valamennyi előirányzata tekintetében közel 100 százalékos mértékű pénzügyi teljesítést ért el az év során.

Az alap működtetésével kapcsolatos kiadásokra, ahogy említettem, eredetileg 2 milliárd 17 millió forint került meghatározásra, mely forrás összesen 859 millió forinttal növekedett. Az alapkezelő részére átadott források fedezetet nyújtottak többek között az alaphoz nem kapcsolódó fejezeti kezelésű előirányzatokra, kezelői díjaira is; itt, amit államtitkár úr említett, az új feladatok költségeit kell említeni. Tehát, ha így nézzük, az alapkezelés teljes működési költsége - a bankköltséggel együtt -, az összes teljesített kiadás bőven alatta maradt a BGA-törvényben meghatározott 10 százalékos mértéknek, tehát igazából még a 2 százalékot sem éri el a kezelési költség. Az alapkezelő által foglalkoztatottak száma a tárgyév, tehát a 2020. december 31-ei fordulónapon 188 fő volt, a 2020. évi átlagos állományi létszámunk pedig 165 fő volt, de ebben benne vannak a nemzetiségi, a civil, illetve az egyházi tevékenységet végző kollegák is.

A nemzetpolitikai célú támogatásokról egy kicsit bővebben: a bizottság 127,3 milliárd forint értékben hozott támogatási döntést, mely 876 darab támogatási kérelmet, illetve 2037 darab pályázat megvalósítását biztosította - civil, határon túli civil, kulturális, oktatási, illetve egyházi programokat -, illetve közel 240 ezer magánszemély részére biztosított oktatás-nevelési, hallgatói és szociális támogatást, illetve magában foglalta az alapkezelő részére biztosított támogatást is, a lebonyolítási költségeket.

Elmondható, hogy a cím módosított előirányzata több mint kétszeresére növekedett 2020-ban a 2019-es évhez viszonyítva, a tárgyévben a támogatások közel 6 százaléka jogszabály alapján biztosított támogatásként, 92 százaléka egyedi kérelem támogatásként, illetve a fennmaradó közel 2 százalék pályázati támogatásként került biztosításra a kedvezményezettek részére. Nyilván az arányok változása az évközi jelentős forrásátvétellel módosult, tehát az eredetihez képest ez jóval nagyobb százalékot jelentett volna.

2020-ban a nyílt pályázatok az előző évhez képest összességében közel 10 százalékkal magasabb keretösszeggel kerültek kiírásra, a megítélt támogatások összege ugyanakkor 20 százalékkal csökkent. A „Magyar kultúráért és oktatásért” pályázati kiírás a duplájára emelkedett, míg a megítélt támogatási összeg mindössze 40 százalékkal, 429 millió forinttal emelkedett. A járványhelyzet számos pályázat megvalósítását ellehetetlenítette, a pályázati konstrukciók száma 7-ről 5-re csökkent, melyből a járványhelyzetre való tekintettel a Szász Pál tanulmányi ösztöndíjprogram visszavonásra került. A bizottság 2020-ban 117,1 milliárd forint összegben hagyott jóvá egyedi támogatást, amelynek keretében nemzetstratégiai szempontból jelentős beruházások valósulnak meg. Ilyenek például az Erdélyi Református Egyházkerület támogatása az Ajtoni Református Családgondozó Központra, a Székelyföldi Jégkorong Akadémia támogatása a Mens Sana Alapítványon keresztül, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület támogatásán keresztül a Szatmárnémeti Református Gimnázium felújítása, vagy az Iskola Alapítványnak az afterschool programja, illetve a működésfejlesztésének támogatása.

A Magyar Állandó Értekezlet iránymutatása és a bizottság döntése alapján összesen 82 intézmény és 12 program minősült nemzeti jelentőségűnek. 2020-ban is folytatódott a kormány által 2016 végén megkezdett Kárpát-medencei Óvodafejlesztési Program, melynek során a program harmadik ütemének végrehajtására került sor a kormány által biztosított 7 milliárd 126 millió forint többletforrás révén. A Határtalanul! programot jelentősen érintette a koronavírus-járvány. Az eredeti előirányzat 5,3 milliárd forint volt, végül 4,3 milliárd forintra módosult a koronavírus-járvány miatti előirányzat-csökkentés következtében. A program célját mindannyian ismerik és a program keretében 3 nyílt pályázat alapján 1038 darab pályázat, illetve további 17, a programhoz kötődő egyedi kérelem támogatása valósult meg. A világjárvány ezt is érintette, a bizottságnak több alkalommal kellett módosítani a '19., illetve a '20. évi nyílt pályázati kiírásokban meghatározott megvalósítási és elszámolási határidőket.

Az alapkezelő 2020-ban a Rákóczi Szövetség részére 5,3 milliárd forintnyi támogatást nyújtott, ebből a szövetség 2020 végén kapott 1 milliárd 50 millió forint előrehozott támogatást, mely a '21. évet könnyítette. A Magyarság Háza program támogatására, ahogy mondtam, 323 millió forint került kifizetésre, a Magyarság Háza igény szerint segítette a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága és a Nemzetpolitikai Kutatóintézet munkáját, illetve közreműködik a Határtalanul! programmal kapcsolatos feladatok ellátásában is.

A járványhelyzetre, veszélyhelyzetre tekintettel a Magyarság Háza 2020. március 15-től a rendezvényeit áthelyezte a közösségi média felületére. Az alapkezelő keretében az államtitkárság háttérintézményeként működik a Nemzetpolitikai Kutatóintézet. 2020-ban folytatták a 2019-ben megkezdett kutatásokat, úgymint a külföldi magyar gyermekek tematikus évhez kapcsolódó „Oktatási fordulópontok” című kutatást, a Határtalanul! kutatást, valamint a magyar diaszpóra szervezeti életének kérdőíves felmérését, itt mélyinterjúkat készítettek. A kutatóintézet konferenciák, nyári egyetemek és egyéb rendezvények szervezésében, kiadványok szerkesztésében segíti a nemzetpolitikai célú feladatokat.

Röviden ennyit mondanék. Egy új igazgatóságot hoztunk még létre 2019-ben, ez a Támogatáselszámolási és Monitoring Igazgatóság. Ahogy megemlítődött, azzal, hogy kifizetjük a támogatásokat, jelentősen nő ennek a felelőssége is, az ezzel kapcsolatos elszámolások ellenőrzése nemcsak papír alapon, szöveges beszámolóként, illetve pénzügyi dokumentáció alapján történik, hanem amikor lehetőség van rá, az államháztartási szabályok figyelembevételével helyszíni monitoring látogatásokon is segítjük a kedvezményezettek munkáját. Ennek nagy sikere van, majdnem a felénél találunk hiányosságokat, de ez megkönnyíti a kedvezményezettek életét, mert ennek alapján javítják a dokumentációkat, ez meg a mi munkánkat könnyíti majd később, mert az elszámolások egyszerűbben lezárhatók lesznek. Természetesen államtitkár úrral együtt állok rendelkezésre a kérdéseknél és köszönöm szépen a biztató szavakat.

ELNÖK: Köszönöm szépen vezérigazgató úr szóbeli kiegészítését az írásos beszámolóhoz. Kérdezem a bizottság tagjait, van-e kérdés, vélemény. *(Balczó Zoltán és Bencsik János egyeztetnek.)* Amennyiben nincs, úgy akkor... *(Balczó Zoltán: Van, van, van! – Derültség.)* Bencsik képviselő úr, tessék parancsolni.

Kérdések, hozzászólások

BENCSIK JÁNOS (független): Köszönöm szépen, elnök úr. Balczó képviselőtársammal próbáltuk egymást biztatni, hogy melyikünk kezdje meg a sort, de végül magamra vállaltam ezt a megtisztelő feladatot.

Nagyon nagy szeretettel köszöntöm és üdvözlöm vezérigazgató urat és államtitkár urat is, illetve a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. minden megjelent

munkatársát. Engedjék meg, hogy első körben megköszönjem azt az áldozatos munkát, amelyet az alapkezelőben dolgozó minden munkatársuk az elmúlt időszakban végzett. Mindig azt szoktam mondani, hogy a nemzetpolitikának nemzetstratégiai jellegéből kifolyólag, az itt folyó munkának önmagán túlmutató jelentősége van és értékteremtő ereje. Úgyhogy mindig ezzel a szemlélettel közelítettem ehhez a területhez és nagyon fontosnak tartom, hogy az itt végzett munka minden tekintetben példamutató legyen. Úgyhogy ezt köszönöm szépen önöknek. Ezzel együtt is azért nem tudok kritikátlan lenni és néhány kritikát, illetve kérdést meg kell fogalmaznom a beszámolóval kapcsolatban.

Azt szeretném még általánosságban elmondani, mert ez nem a bizottság hatásköre, hanem házszabályi hatáskör, hogy nem értek egyet továbbra sem azzal, hogy ilyen fontos, ilyen súlyú ügyekkel, ahol több tízmilliárdos összegről beszélünk, ne a parlament plenáris ülése foglalkozzon, hanem bizottsági szinten tudjunk csak foglalkozni. Azt gondolom, az ügy súlya indokolná, hogy erről a parlament plenáris ülésén is tudjunk vitatkozni és megtárgyalni ezt az ügyet. Ezt fontosnak tartottam már csak a jegyzőkönyv számára is megjegyezni.

Kezdem azzal, hogy többször felvettem már, hogy a külhonban magyar felsőoktatásban tanuló hallgatók támogatására szánt 2800 forintos támogatás 2021-ben értékelhetetlenül kevés összeg. Ez egy 19 éve változatlan pénz, már tíz évvel ezelőtt is gyakorlatilag értelmezhetetlenül kevés összeg volt. Felvettem korábban, hogy ezt vagy fel kellene emelni a tízszeresére vagy meg kellene szüntetni. *(Potápi Árpád János: Felemeltük már tízszeresére!)* Igen. Azt gondolom, nem véletlen, hogy az egész Kárpát-medencéből összesen 334 fő igényelte most ezt a támogatást, ha jól olvastam ebben a beszámolóban és államtitkár úr már két évvel ezelőtti meghallgatásán is felvetette, hogy ez az összeg, illetve az a 22 400 forintos tankönyv- és taneszköztámogatás nagyon kevés. Államtitkár úr azt mondta, hogy ezt minimum a tízszeresére kell emelni, vagy pedig el kellene törölni. A 22 400 forintról pedig azt mondta, hogy tény az, hogy ennek az átgondolására van szükség. Erdélyi Rudolf vezérigazgató úr pedig azt mondta, hogy a hallgatói támogatás összegéről szintén szakmai egyeztetés folyik az államtitkárságon, tehát remélhetőleg ennek is hamarosan meglesz az eredménye. Csak szeretném megkérdezni, hogy miért nem történt azóta ezen a téren változás, és hogy miért nem gondolták át ennek az összegnek az emelését vagy átstrukturálását.

Ami a pályázatokat illeti, a „Magyar kultúráért és oktatásért” regionális pályázat kiírásában végül 2206 érvényes pályázat érkezett be, ebből összesen 656 pályázat nyert mintegy egymilliárd forintos összegben. Ha megnézzük a kis összegű pályázatokat, akkor azt látjuk, hogy Romániában 640 érvényes pályázatból mintegy 355 pályázat nyert el 210 millió forintot, Szlovákiában 410 érvényes pályázatból 103 pályázat nyert el 115 millió forintot, Szerbiában 298 pályázatból 139 nyert el 100 millió forint összeget, továbbá Ukrajnában 128 érvényes pályázatból 94 összesen 75 millió forint összegben. Ha ezt megnézzük, akkor azt látjuk, hogy míg például Ukrajnából a pályázatok 73 százaléka nyert, eközben Szlovákiában ez az arány csak 25 százalék.

Itt az első kérdésem az lenne, hogy mi okozza ezt a feltűnő aránytalanságot a nyertes pályázatok között a régiókban. Egyébként, ha megnézzük nemcsak a központi pályázatokat, akkor is azért nagy eltéréseket találunk. Például Romániában 41 százalékos a nyertes pályázatok aránya, Szlovákiában pedig itt is a legkisebb, mintegy 17 százalék. Tervezik-e esetleg a jövőben azt, hogy valamilyen arányosítást végeznek, vagy a beérkezett igényeknek, támogatásiösszeg-igényeknek megfelelően ezeket a régiós arányokat kiegyenlítik, és a valós támogatási igénynek megfelelően átalakítják. Illetve azt is szeretném kérdezni, hogy vannak-e esetleg jellemző okok, amelyek miatt ezek a támogatások nem nyertek, tehát, hogy az elutasítás okai főképp adminisztrációs hibák

voltak, vagy esetleg a túl szigorú kiírás, vagy pedig más okokat kell keresnünk, amik ezek mögött meghúzódnak.

Szintén szeretném kérdezni azt, hogy az ifjúsági közösségi tevékenységek támogatására, amely egy nagyon fontos cél, itt egy 250 millió forintos keretösszeg volt, mégis csak 87 millió forintban nyertek el támogatást. Sőt az egész, az össz pályázati igény, amit beadtak, az is csak 113 millió forint volt, tehát kevesebb, mint a fele a rendelkezésre álló összegnek. Minek tudható be az, hogy itt nemcsak az elnyert pályázatok, hanem a benyújtott pályázatok sem érték el ezt a keretösszeget?

Szó esett itt a Határtalanul! programról. Nem tudom, hogy a Covid miatt érthető módon elmaradt, meg nem rendezett rendezvényeknek mi lesz a sorsa jövőre, tehát, amiket a Covid miatt nem tudtak megtartani, de akik érvényes, nyertes pályázatot nyújtottak be, azoknak mi lesz a sorsa? Ezek megghiúsultnak tekinthetők, vagy pedig változatlanul át lehet vinni őket a jövő évre? Ugyanez lenne a kérdésem a Kőrösi Csoma Sándor ösztöndíj kapcsán is, hogy a jelenlegi kilátások szerint hogy fog ez folytatódni a következő évben.

Szerintem mindannyian egyetértünk itt a bizottság soraiban, hogy nagyon fontos a legkeletibb, elszakadt véreinknek, a csángóknak a támogatása, de én nem találtam külön erre vonatkozó részt a beszámolóban, pedig átolvastam. Ha én voltam esetleg felületes, akkor kérem vezérigazgató urat vagy államtitkár urat, hogy egy szóbeli kiegészítést tegyenek, mert én azt gondolom, fontos lenne az ő támogatásukról is beszélni. Tehát pontosan az lenne a kérdésem, hogy a moldvai csángók milyen összegű támogatásokat kaptak.

A legvégén szeretném felhívni a figyelmüket arra - szerintem ez inkább adminisztratív hiba -, hogy a beszámoló 25. oldalán van egy összesítés az előirányzati módosításoknál, itt a működtetési célú kifizetéseknél, az átvett forrás összegénél van egy 763 millió forintos összeg a kormányhatározatokkal biztosított pótelőirányzatoknál, illetve van egy közel 96 millió forintos összeg a megállapodás alapján átvett bevételeknél. Ennek a két számnak az összege 859,4 millió forint, nem 895,4 millió forint. Úgyhogy ezt csak szerettem volna jelezni, itt valószínűleg valami hiba csúszott be.

Ezzel együtt is, megköszönve a munkát, megköszönve a beszámolót, várom ezekre a kérdésekre államtitkár úr, illetve vezérigazgató úr szíves válaszát. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. *(Jelzésre:)* Balczó képviselő úr!

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik): Elnök úr, köszönöm a szót. Tisztelt Bizottság! Én is megköszönöm államtitkár úrnak a bevezetőjét, több mint bevezetőjét, ha nem értékelését, és vezérigazgató úr kiegészítését. Államtitkár úr utalt arra, hogy 10 éves a Bethlen Gábor Alap, és nyilván ezt értékelte, hogy milyen módon vált be. Én azért is gondoltam, hogy célszerűbb, ha Bencsik János képviselőtársam kezdi, mert ő 2010 óta folyamatosan részese ennek a területnek, mert 2010-19 között a Jobbikban Szávay István - aki itt is jelen van - elkötelezetten és felkészülten látta el a nemzetpolitikai feladatokat, Bencsik János volt a szakértője, most úgy alakult a politikai helyzet, hogy megfordult, és Bencsik János 2019 óta előbb a Jobbikban, majd függetlenként ezt az ügyet képviseli, szakértője Szávay István.

Annyit hadd tegyek hozzá, hogy én 2014-19 között nem voltam magyar képviselő, illetve nem az én területem volt 2010-14 között, ugyanakkor, amikor összehasonlítom azt, hogy vajon milyen működési modell volt 1998-2002 között, az az Illyés Közalapítvány. Nyilván én nagyra tartom a Bethlen Gábor Alap működését, de annak is azért láttam előnyét, hogy ott a döntéshozó kuratóriumban az ellenzéki pártok képviselői is jelen voltak teljes szavazati joggal. Az, hogy most egyházakkal, civil

szervezetekkel kapcsolatos tevékenység is van, ott volt egy alkuratóriumi rendszer, akik javaslatot tettek. Lehet, hogy ez bonyolultabb volt, de még egyszer mondom, nemcsak a személyes nosztalgia, de úgy látom, hogy ennek is volt előnye. Én a 2002-ig terjedő időszakról beszélek most az Illyés Közalapítvány történetében, nem az azt követőről. Mindenesetre én is azt látom, és egyértelműen pozitívnak tekintem és elismerem az alap munkáját.

Két megjegyzést talán tennék. Az egyik az, hogy örömteli, hogy az eredeti előirányzat 46 milliárdja 140-re változott. Tehát, aki felelősséggel tenni akar a határon túliakért, az ennek csak örülhet, de azért ennek a hatalmas különbségnek, ahol nem 10-20-30 százalék a változás, hanem többszörös, pontosan vajon mi az oka. És annyi hátránya van, hogy a képviselők javaslatot a költségvetési tételekre akkor tesznek, amikor a költségvetést tárgyaljuk, ez azt jelenti, hogy ha valaki például a Rákóczi Szövetséggel vagy bármelyik tétellel foglalkozni akar, vagy kiegészítést tenni, számára az a keret áll rendelkezésre, hogy 46 milliárd, és akkor ebből végül lesz 140. Tehát azért bizonyos szempontból bármennyire pozitív a növekedés, ez ezt a tervezést egy kicsit megnehezíti.

A másik az, érthető természetesen, hogy a Bethlen Gábor Alap beszámolóját önállóan tárgyaljuk, azonban itt most nyilván egy külön terület a gazdaságfejlesztés, de akkor látjuk át igazán Magyarországnak, a magyar államnak a határon túli támogatását, ha a gazdaságfejlesztési részt is látjuk, úgyhogy a teljes áttekintést a kettő együtt tudja megadni. Ez természetesen nem a beszámoló hibája semmilyen szempontból, csak még a pontos nagyságrendet sem tudom. Tavaly jelentősen több volt a külügy által kezelt összeg, aminek nyilván megvan a maga oka, és feltételezem, hogy idén is fogjuk tárgyalni azt a beszámolót is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Más kérdés, hozzászólás, vélemény? *(Jelzésre:)* Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló!

VARGA SZIMEON bolgár nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Vezérigazgató Úr! Én is köszöntöm önöket. Köszönöm, hogy felszólalhatok és képviselhetem a nemzetiségeket a bizottságban.

Szeretném tájékoztatni önöket arról, hogy a magyarországi nemzetiségek köszönik az egész éves együttműködést, a munkát, hiszen a Magyarország Kormánya által megnövelt források a magyarországi nemzetiségek számára nagyon pozitív előrelépést hoztak a mi életünkben. Nagyon jó együttműködést ápolunk a Bethlen Gábor Alappal a pályázatok elbírálásával kapcsolatban, ami nagyon gyorsan történik, nagyon gyorsan, hamar kapjuk meg azokat a pályázati összegeket, amelyeket megítélnek számunkra. Külön fontos kiemelnem azt, hogy a Covid-járvány a nemzetiségeket is sújtotta, viszont egy közös párbeszéddel, együttműködéssel sikerült bizonyos pályázatokat, ezáltal az elszámolási határidőket is kitolni, így ezeket az összegeket nem kellett visszafizetnünk és fel tudtuk használni azokat. Még egyszer szeretném megköszönni a támogatást, és bár itt, a bizottságban nincs szavazatom, de biztosíthatom önöket arról, hogy elfogadjuk a beszámolót. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen nemzetiségi szószóló úrnak. Más kérdés, hozzászólás? *(Jakab István jelentkezik.)* Jakab István elnök úr.

JAKAB ISTVÁN (Fidesz): Tisztelt Elnök Úr! Államtitkár Úr, Vezérigazgató Úr! Hölgyeim és Uraim! Nagyon köszönöm a bizottság tárgyilagos, konkrét és korrekt tájékoztatását. Azt gondolom, hogy ez a beszámoló is tükrözi, hogy a Bethlen Gábor Alap alkalmazkodva a helyzethez, amiben voltunk, figyelembe véve a járványhelyzetet,

figyelembe véve a határon túli magyarság eltérő viszonyok közötti élését, létét, igyekezett korrekt döntéseket hozni. Még egyszer: csak megköszönni szeretném ezt és szeretném hozzátenni - ismerve a határon túli helyzetet, valamennyi határon túli területet részleteiben is ismerve -, hogy ez a program, amely eddig zajlott, és amely most is tervben van, nagyon nagymértékben hozzájárul a határon túli magyarság helyzetének javításához, javulásához. Meggyőződésem szerint a továbbiakban is a nemzetpolitikai céljaink elérése érdekében nagyon jól fog működni.

Szerényen jegyezném meg Bencsik képviselőtársam felé, hogy én a bizottság súlyát, státusát nem minősíteném le, meggyőződésem, hogy ez a bizottság hivatott és felkészült arra, hogy egy ilyen beszámoló megvitatását elvégezze és elfogadását egyértelművé tegye. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Más kérdés, hozzászólás? *(Balczó Zoltán jelentkezik.)* Mielőtt visszaadnám a szót, hogy államtitkár úrék tudjanak válaszolni a felvetett kérdésekre, Balczó Zoltán kért még egyszer szót.

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik): Egy apró megjegyzés Jakab elnök úr utolsó gondolatára. Én természetesen nagyra tartom ezt a bizottságot és látom, hogy milyen felelősséggel dolgozik. Viszont valóban egy ilyen jelentős költségvetési összegről egy olyan bizottság dönt, amelyben egyes frakciók szavazati joggal nincsenek jelen. Tehát ennyiben kicsit más, mint egy olyan nagyobb létszámú bizottságra átruházni a beszámoló elfogadását, amelyben minden frakció szavazati joggal jelen van.

ELNÖK: Köszönöm. Engedjenek meg nekem is egy-két mondatot.

Szeretném én is megköszönni államtitkár úrnak és államtitkár úron keresztül Semjén miniszter úrnak a beszámolót és természetesen megköszönni az alapkezelő vezérigazgatójának, munkatársainak a munkáját, mint ahogy ezt egyébként tettük az elmúlt években is. A szemünk láttára növekedett a Bethlen Gábor Alapkezelő, hiszen kezdetben, tíz évvel ezelőtt még csak és kizárólag nemzetpolitikai feladatok végrehajtására működött, aztán szép lassan bővült olyanokkal, amelyeknek szerves kötődése van a nemzetpolitikához, ilyen például a Határtalanul! program, amely szerencsésen átkerült az EMMI-től a BGA-hoz. De most már látjuk, hogy egyéb magyarországi civil, egyházi támogatások is ide kerültek és azokat is példaértékűen látja el az alapkezelő. Ugyan ez a beszámoló erről nem ejt szót, csak ha valakiben felmerül, hogy miért dolgoznak körülbelül 180-an az alapkezelőnél, akkor ennek ez az oka, hogy számtalan más feladatot is megkapott a nemzetpolitikán túl, így éppen a „Magyar falu” program bizonyos civil szervezetekhez kapcsolódó részeit.

Azt is látjuk, hogy 2020-ban, amikor váratlanul ránk tört ez a világjárvány, akkor gyakorlatilag a támogatási koncepción is változtatni kellett, hiszen kevésbé a rendezvények támogatása került elő, de megállapíthatjuk, hogy egyébként a Magyarország Háza, a Rákóczi Szövetség jól működött. Hadd emeljem ki az óvodaépítési programot és hadd köszöntsem miniszteri biztos urat itt, a bizottsági ülésen. Gratulálok a kiváló teljesítményhez, hiszen valóban Klebelsberg óta nem volt ilyen nagyléptékű intézményfejlesztés a Kárpát-medencében, mint ez a jelenleg is zajló óvodaépítési program. Tehát ezek zajlottak akadálymentesen, mint ahogy a nemzetstratégiailag fontos intézmények működése, az oktatási hálózat működtetése, kulturális intézmények és egyéb beruházásoké szintén. Tehát elment a rendezvényekről inkább a beruházások felé ez a támogatás sok esetben, de ez így van jól, mert találkozni nem lehetett.

Úgyhogy köszönöm szépen a beszámolót. A kérdéseknek, felvetéseknek egyébként két iránya volt. Vannak politikai tartalmú kérdések, amelyek elsősorban államtitkár úrra tartoznak véleményem szerint, a támogatásnak pedig vannak szakmai

kérdései egyes pályázatokkal kapcsolatban, tehát az, hogy mi a pályázati cél, milyen körökre írhatók ezek ki, mi éppen a fontos nemzetstratégiai cél, egy politikai döntés, és van egy szakmai támogatáskezelő szervezet.

Közben láttam Jakab elnök urat jelentkezni. Szólni kíván? (*Jakab István: Nem.*) Nem. Akkor felkérem államtitkár urat és vezérigazgató urat, hogy válaszoljanak, reflektáljanak az elhangzottakra. Államtitkár úr!

Potápi Árpád János válaszadása

POTÁPI ÁRPÁD JÁNOS államtitkár (Miniszterelnökség): Köszönöm szépen, elnök úr. Köszönöm szépen a bizottsági képviselőtársaim hozzászólásait, kérdéseit, köszönöm szépen a támogató véleményeket úgy általában és a kritikai megjegyzéseket szintén. Azt gondolom egyébként, ha csak a Nemzeti összetartozás bizottságát néznénk és ezt parlamenti szintnek tekintenénk, akkor azt mondhatnánk, hogy a nemzetpolitika területén szinte teljes konszenzus van, nyilván a kritikai megszólalások mellett. A kérdések, hozzászólások egyébként a téma miatt is, gondolom, jelentősen összecsúsznak a 2. napirendi pont tartalmával. Úgyhogy azt csak érintőlegesen válaszolom meg, úgyis fogjuk látni az előadásból, illetve gyakorlatilag egy kicsit előrevetíti a 2. napirendi pontot.

A hallgatói ösztöndíj tekintetében is, ami 2800 forint, és amit évek óta cipelünk magunkkal, a beszámoló 2020-ra vonatkozik, '21-ben pedig ahhoz képest számos változtatás történt a támogatáspolitikában, illetve a nemzetpolitikában. Ezt a 2800 forintot is meg tudtuk változtatni, úgyhogy az oktatási-nevelési támogatás mértékéig emeltük fel. Ez azt jelenti, hogy most már 22 400 forint ez is és a bölcsődések számára is megpróbáljuk ezt a lehetőséget előteremtteni. Ezt most alakítjuk ki, de a '21-es évre a magyar bölcsődébe íratott gyerekek is meg fogják kapni ezt a támogatást. Ahol nem tudják ebben az évben, ott visszamenőleg megkapják erre az esztendőre. Illetve ez végül is tanévre szól, úgyhogy nem fognak ők sem kimaradni ebből. Tehát most már mondhatjuk, hogy bölcsődétől egészen a felsőoktatásig az oktatási-nevelési támogatással, nagyságrendjében 22 400 forinttal támogatunk minden magyar gyermeket, a magyar oktatási rendszerben vagy részben magyar rendszerben tanuló gyereket.

Az MKO esetében, illetve, hogy miért olyan kicsi a szlovákiai, a felvidéki pályázatok aránya, illetve más régiók is elhangzottak. Arányosan alakítottuk ki a támogatási összeget. Elképzelhető, hogy ott kevesebb szervezetet támogattunk, ugyanakkor a támogatások nagyságrendje arányos volt a terület nagyságával, illetve az ott élő magyar népesség számával. Erre próbálunk mindig odafigyelni, hogy nagyon nagy eltérések ne legyenek ilyen tekintetben, illetve ahol eltérés van, az a pozitív diszkrimináció, tehát ez elsősorban érinti a baranyai, a kelet-szlavóniai vagy általában a horvátországi magyarságot, illetve a muravidéki magyarságot. Ők a számarányukhoz képest általában nagyobb összeggel és több pályázat támogatásával jelennek meg.

A Határtalanul! programról fogok itt beszélni kicsit részletesebben is. Előljáróban annyit, hogy azok, akik a 2020-21. évben, tehát a 2020. év egészében szinte - márciustól -, illetve 2021 tavaszán nem tudták megvalósítani a programjukat, vagy akár ősszel, azoknak mind lehetőségük van 2022. augusztus 31-éig ezt megvalósítani. Vannak olyan csoportok, akik nem tudják ezt megvalósítani, mert azóta már messze elballagtak, és ha mondjuk, nem nyolcosztályos gimnáziumba járnak, vagy nem hatosztályos gimnáziumba, hogy tovább marad az osztályközösség, ők visszafizették ezeket az összegeket, vagy mások lépnek be a helyükre. De nem az volt a célunk, hogy ezt visszafizettessük, hanem az, hogy a kirándulásokat le tudják majd bonyolítani.

A KCSP-re vonatkozólag szintén kitérek a második napirendi pontra. Előljáróban annyit, hogy most sem a KCSP, sem a PSP nem tud működni, mert egy

rendszerként kezeljük a két ösztöndíjprogramot, és gyakorlatilag a járványhelyzet olyan, hogy lehetetlenség így egységesen kezelve kiküldeni az ösztöndíjasokat mindenhol a világba és a Kárpát-medencébe is. Úgyhogy gyakorlatilag most 2020 vége óta - mert ott kifutott a déli féltekés dolog - áll a program.

A csángó programok azért nem jelennek itt meg nálunk, mert Járai Zsigmond vezetésével, aki csángó-magyar együttműködésért felelős miniszterelnöki megbízottként látja el ezt a feladatot Szijjártó Péter miniszter úr felügyeletével, külön meg a csángó programok támogatása mind oktatási, mind kulturális téren, mind pedig gazdaságfejlesztési téren. Jelentős előrelépésről számolnak ők be.

A többi pozitív hozzászólást megköszönöm. Megköszönöm szószóló úrnak is, megköszönöm Jakab István alelnök úrnak is, elnök úrnak is a támogató hozzászólását. Köszönöm szépen Balczó képviselő úrnak, hogy kiemelte a BGA 10 éves működését, illetve rámutatott a pozitív dolgokra is. Egyébként megpróbáljuk az ellenzéki javaslatokat is beépíteni a működésünkbe. Az elmúlt 7 évben volt jó néhány olyan kezdeményezés, ami vagy ellenzéki oldalról jött, vagy pedig az ellenzéki oldalon olyan elképzeléseket fogalmaztak meg, amivel nagyjából mi is egyetértettünk, illetve mi is megfogalmaztuk, és így együttesen emeltük be a nemzetpolitikába, akár pályázati keretek létrehozásáról legyen szó, akár pedig másról, ezeket próbáltuk betenni. De ha önök látnak olyan szervezeteket akár a Kárpát-medencében, akár a diaszpórában, akik nem kerültek a figyelem homlokterébe, vagy évek óta hiába próbálkoznak pályázatokkal, és valami oknál fogva mégsem nyernek - előfordul ilyen, mert több ezer pályázat érkezik be minden évben -, és arra méltányosnak tartják őket, akkor kérem, szóljanak, hogy próbáljunk meg segíteni rajtuk más módon. Ebben mindig nyitottak vagyunk, és segítő kezet nyújtunk ehhez. Köszönöm szépen.

Megkérem vezérigazgató urat, hogy egészítsen ki.

Erdélyi Rudolf válaszai

ERDÉLYI RUDOLF vezérigazgató (Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.): Én is köszönöm szépen a pozitív értékelést, illetve a kritikai észrevételeket is. Amiről talán nem esett szó itt államtitkár úrnál, ez az ifjúsági pályázatokra vonatkozó kérdése Bencsik képviselő úrnak. Ott ugyan a pályázati kiírás, amikor megtörtént, akkor - várhatóan a Covid okozta nehézségek miatt - nem volt akkora kedv az ifjúsági szervezetek részéről. Tehát ott a reklámok meg az értesítők kimentek, a pályázat megjelenéséről szóló felhívások, mégis jóval kevesebben jelentkeztek, mint a nagy kiírásra, illetve voltak bizonyos korlátok is, hogy hogyan pályázhatnak az egyes szervezetek, tehát a duplikációkat szeretnénk volna kizárni. Úgyhogy elképzelhető, hogy a nagy pályázati kiírásban jelentkeztek többen az ifjúsági szervezetek közül.

A Határtalanul!, illetve az összes pályázati kiírás Covid-sorsát illetően a kormány, amikor a veszélyhelyzetről intézkedett, akkor egyben el is rendelte - minden pályázati kiírás a törvény, a jogszabály erejénél fogva hosszabbodik -, tehát elvileg, ha a veszélyhelyzet tart, utána még 6 hónapig lehetőség van a folyamatban lévő ügyek megvalósítására. Azért nem reklámozzuk ezt annyira, mert ahol meg tudják csinálni, ott nekünk érdekünk, hogy számoljanak el, illetve adják be az ezzel kapcsolatos dokumentációt, hogy ne torlódjanak egymásra az ügyek, de ugyanez van, ahogy államtitkár úr említette, a Határtalanul!-utazásoknál is. Mindenhol arra törekedtünk rugalmasan az oktatási tárcával, hogy ezek az utazások megvalósulhassanak, illetve a normál pályázati kiírásoknál is, ahol lehetőség van, ott valósítsák meg a programot, és csak a legvégső esetben kelljen visszafizetni a támogatásokat. Tehát a válasz az, hogy a megvalósítási időszak hosszabbodik a veszélyhelyzet idejével.

A csángó támogatásokat alapvetően a KKM vette át Járai Zsigmond miniszterelnöki megbízott úr irányításával. Abban a megtiszteltetésben

részesülhettünk, hogy ezeket az összegeket is mi kezeljük. Korábban a gazdaságfejlesztési támogatásokat is kifizettük, a KKM számláján rajta vagyunk, tehát mint alapkezelő, mi kötjük meg a szerződéseket. A 2020. évben összesen 220 millió forint ilyen előirányzata volt a KKM-nek, azt egy telephelynek a megvalósítására kapta az MCSMSZ, a Moldvai Csángó Magyarok Szövetsége, de a hírekben biztos látták, hogy Kövér László házelnök úr most avatta Csíkszeredán a csángó kollégium épületét. Az is egy 2019-es támogatás terhére most készült el - elnök úr ott is volt az avató ünnepségen -, és két év alatt befejeződött, egy nagyon szép csíkszeredai kollégiummal gazdagodott a csángó közösség.

Itt a beszámolóban egy számfelcserélésről van szó, a 95/59-et elírták a kollegák, de a szöveges részben a helyes összeg olvasható, ez a 859 millió forint, csak a táblázati összeadásban volt egy elütés, elnézést kérünk ezért.

Illetve, amit Balczó képviselő úr kérdezett, ez a kormány-előirányzatok átcsoportosításából fakadó jogkör, az rajtunk túlmutató történet. Nyilván, ha a kormányt bekötné, és mindent az Országgyűlés elé kellene vinni, akkor működésképtelen lenne egy kormány. Lehetne értékhatárhoz kötötten persze megfogalmazni ilyen kérdéseket, de ez a Pénzügyminisztérium, illetve a kormány kompetenciája. Nekünk is nagy feladat, amikor az év végén kapunk jelentős támogatási összegeket, és azt gyorsan végre kell hajtani, de azt gondolom, hogy az egy túlzott szűkítés lenne, a kormány mozgásterét jelentősen szűkítené, ha ez be lenne kötve, és úgymond csak az Országgyűlés tudna minden számhoz hozzájárulni.

A többi kérdés megvolt. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Államtitkár úr.

POTÁPI ÁRPÁD JÁNOS államtitkár (Miniszterelnökség): Köszönöm szépen. Két kérdésre érintőlegesen sem válaszoltam, elnézést.

Az egyik a KKM által lebonyolított gazdaságfejlesztési programok nagyságrendje. Azt nem tudom, hogy évek szerint lebontva ez hogy néz ki, meg tudnánk nézni, ide tudnánk hozni most is gyorsan, de, elnézést, az kicsit hosszadalmasabb. De azt tudjuk, hogy 2016 óta 196 milliárd forint támogatást kaptak a határon túli magyar vállalkozások és ez összesen 376 milliárd forint beruházást jelentett. Tehát közel a dupláját jelentette, amivel a szülőföldön való boldogulást tudtuk segíteni. Egyébként ezek a vállalkozók 92 százalékban magyar embereket, magyar munkavállalókat foglalkoztatnak. Tehát úgy gondolom, hogy ez nemzetpolitikai szempontból sem mindegy és a magyar államháztartásban is adóként ennek egy jelentős része vissza tud jönni.

A közalapítványi működés, valóban így van, a 2000-es években még így történt, például az Illyés Közalapítványban sem a teljes nemzetpolitikai támogatásrendszer volt, hanem annak egy része. Az Illyés Közalapítványban én magam is ott voltam, a Fideszt képviselve, a megszűnéséig, azt hiszem, 2007-ig, és ha jól emlékszem, 800 millió forintos nagyságrendben döntöttünk. A nemzetpolitikai támogatások, ha csak a szűken vett értékeket nézzük, ami a Miniszterelnökség nemzetpolitikai államtitkárságán keresztül megy, megtízszereződött az elmúlt időszakban. Ha, mondjuk, idevesszük még a KKM, az EMMI területén és más területeken jelentkező támogatásokat, akkor jóval nagyobb számról is beszélhetünk. *(Dr. Molnár Zsolt távozik.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Köszönöm a kérdések megválaszolását a vezérigazgató úrnak is.

Előzetesen szeretném jelezni, mielőtt rátérünk a szavazásra, hogy számos olyan kérdés volt, amely például egy miniszteri meghallgatást érinthet, gondolok itt a Külgazdasági és Külügyminisztérium külhoni gazdasági támogatásaira. Előzetesen

jelzem, hogy a mai tudásunk szerint december 6-án lesz Szijjártó miniszter úr meghallgatása és ott nyilvánvalóan akár csángó-ügyekben, akár gazdaságélénkítő támogatások ügyében tud majd a miniszter úr válaszolni. Illetve most jelezném, hogy november 16-án, délelőtt, 9 órakor Semjén miniszter úr meghallgatása lesz.

Határozathozatal

Ezek után nincs más dolgunk, mint az, hogy az önök előtt lévő határozati javaslatról döntsünk. Ez az Országgyűlés Nemzeti összetartozás bizottságának 5/2018-2022. számú határozata a Bethlen Gábor Alap 2020. évi tevékenységéről és működéséről szóló beszámoló elfogadásáról. Kérdezem a bizottság tagjait, ki az, aki elfogadja a beszámolót. Aki igen, az, kérem, most szavazzon! *(Szavazás.)* Ez 6 igen szavazat. Ki nem? *(Senki sem jelentkezik.)* Aki tartózkodott! *(Szavazás.)* Két tartózkodás. Tehát 6 igen szavazattal, 2 tartózkodás mellett a bizottság a beszámolót elfogadta.

Köszönöm szépen még egyszer az előadóinknak.

Tájékoztató aktuális nemzetpolitikai kérdésekről

Rátérünk a 2. napirendi pontra: tájékoztató aktuális nemzetpolitikai kérdésekről. E napirendi pontnál is ismételten köszöntöm államtitkár urat és a vele érkezett munkatársait. Tájékoztatom a bizottságot, hogy 1999-ben a Magyar Állandó Értekezlet kapcsán született egy döntés, melynek értelmében a kormány beszámol az Országgyűlésnek a határon túli magyarokra vonatkozó politikai feladatok végrehajtásáról, beleértve a MÁÉRT ajánlásainak végrehajtását is. Ezen kereteken belül államtitkár úr ennek értelmében minden évben tájékoztatja a bizottságot a nemzetpolitika aktualitásairól, a kitűzött célokról, feladatokról. Úgyhogy köszönöm önnek a tájékoztatást. E napirendi ponton belül, államtitkár úr, öné a szó és kérem a tájékoztatójának megtartására.

Potápi Árpád János tájékoztatója

POTÁPI ÁRPÁD JÁNOS államtitkár (Miniszterelnökség): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Újra köszöntök mindenkit. A kivetítőt kerestem az előbb, de nem találtam, aztán azt hittem, csak ilyen felolvasás lesz, és akkor láttam, mintha önök is hasonlóan néznének a teremben, hogy középen láthatják majd ezt az előadást.

A nemzetpolitikára is, mint az élet számos területére, gyakorlatilag rányomta a bélyegét a járványhelyzet 2020. március közepétől, és ezért a programjaink egy jelentős részét online módra kellett átvezényelni, illetve programjaink egy része kifutott vagy nem indult újra az elmúlt időszakban. Így a két legfontosabb fórum is, legalábbis kormányzati szinten a MÁÉRT és az MDT ülése is online módon került lebonyolításra november 26-án és fogadtuk el a zárónyilatkozatokat.

A járványhelyzet miatt még fontosabb volt talán, hogy a közösségeinkkel folyamatosan tartsuk a kapcsolatot. Általánosságban elmondhatom, hogy a különböző programokkal talán még nagyobb számú közönséget tudtunk megszólítani, mint addig, mert online módon sokkal több, főleg gyereket és fiatalot tudtunk megszólítani és vontunk be a programokba.

A járványhelyzetet mi is folyamatosan figyeljük és elemezzük. Heti szinten készítettünk erre vonatkozó anyagot a HÉTFA Kutatóintézet közreműködésével. Itt is látható egy nagyon friss térkép, ez az egyik anyagnak a része. Látható ezen a térképen is, hogy a környező országokhoz képest némileg jobban áll a helyzet itt, Magyarországon, de itt sem rózsás a helyzet, már nálunk sem. Ami miatt nem annyira vörös a térkép, az az, hogy a beoltottak aránya magasabb, mint a határon túli területeken. De ez lehetne sokkal jobb is, úgyhogy talán a bizottsági színteret is felhasználva, kérem a képviselőtársaimat, hogy ahol nyilvánosan megszólalnak, bármilyen rendezvényen,

programon, sajtó előtt, hívják fel erre a figyelmet és hívják fel az oltás fontosságára a figyelmet, hogy minél többen éljenek a lehetőséggel. Az aktív fertőzöttek száma, napi aktuális, 28 257 itt, Magyarországon és a beoltottak száma 5 943 832, aki legalább az egyik oltást megkapta. A harmadik oltást pedig, úgy tudom, 1 120 000-en kapták meg a mai napig. Nyilvánvaló, hogy versenyt futunk az idővel és a járvánnyal, de ezt a küzdelmet csak akkor lehet megnyerni, ha a száz százalék felé közelít a beoltottak aránya.

A nemzeti újrakezdés évéről döntöttünk mindkét nemzetpolitikai fórumon. A célunk az volt, hogy ebben az évben a leállított programokat újraindítsuk, illetve mellétegyünk más programokat is. Így indítottuk el a Nemzeti újrakezdés programot, a pályázatainkat is ennek megfelelően írtuk ki. Kiemelt céljaink voltak ebben az időszakban a kiszámíthatóság és a folytonosság, illetve az újrakezdés természetesen és a kialakult helyzethez való alkalmazkodás.

Mivel látjuk azt, hogy a járvány valóban itt van velünk, és ki tudja, meddig lesz itt, éveken keresztül, azt nem lehet, hogy minden programot leállítsunk, ne indítsuk újra, illetve teljesen begubózzunk, és a közösségi életet elfelejtjük. Tehát folyamatosan kell alkalmazkodni Magyarországon is, illetve a határon túli magyar régiókban a helyzethez, és ennek megfelelően kell esetlegesen még külön-külön is kezelni a régiókat vagy térségeket, és úgy lebonyolítani a programjainkat, illetve működtetni az intézményrendszerünket.

82 nemzeti jelentőségű intézményről tudunk most beszámolni, illetve 12 nemzeti jelentőségű programról. Itt a MÁÉRT határon túli szervezetei tehetnek javaslatot, hogy kik kerüljenek be ebbe a körbe. 270 tevékenység megvalósítását tudtuk támogatni. Ez nem azt jelenti, hogy minden évben ugyanakkora támogatást kapnak ezek az intézmények vagy programok, ez csupán azt jelenti, hogy biztos, hogy támogatjuk ezeket a szervezeteket, és nem kell a támogatás hiánya miatt a megszűnéstől tartaniuk.

Jó néhány kiemelt beruházást tudtunk megvalósítani az elmúlt időszakban a járványhelyzet ellenére vagy mellett. Ahogy elnök úr is mondta, folyamatosak voltak a beruházások, illetve a fejlesztések, felújítások, zajlottak ezek a programok. Igazából rendezvényi szinten volt visszalépés, de a többi - csakúgy, mint itthon is -, az építőipar mindenhol tovább működött, sőt nagyon szép számokat ért el. Itt látható néhány ilyen beruházás. Ha balról megyünk jobb felé, akkor első a csíkszépvízi Székely Határőr Emlékközpont, a következő a felvidéki, a pogrányi tájház átadója. Délvidéken, a Vajdaságban, Tótfaluban raktuk le a tornaterem alapkövét, illetve már félig elkészült a beruházás, de egy időkapuszulát helyeztünk el. Balra lent Hársfalu, egy magashegységi képző központ átadása; ott még többen szerepeltünk a képen, akik azóta már azt a térséget nem tudjuk bejárni, hasonlóan Szávay volt képviselőtársunkhoz. Középen Muravidék, a muravidéki óvoda-beruházásnak tesszük le az alapkövét, és Várdarócon pedig - jobbra lent - egy újabb résszel gazdagodott a tájház.

Folytatva ezt a kiszámíthatóságot, a „Szülőföldön magyarul” programot folytattuk tovább. 225 ezer külföldi magyar óvoda és iskola kapta meg, mint ahogy mondtam az előbb is, 2021-ben ezt a támogatást. Bár nem ezzel a névvel, de a felsőoktatási tanulók is megkapják, illetve kiterjesztjük a bölcsődés korú gyerekekre is. A kép egyébként Magyarpéterfalván készült, Balázsfalvától néhány kilométerre - közigazgatásilag ez a település is Balázsfalvához tartozik -, körülbelül 550-en laknak itt, színmagyarok, reformátusok. Egy új óvodának az alapjait tettük le, azért készült a kép. Ez a kislány, akit valószínű, hogy Enikőnek, Kincsőnek vagy Emesének hívnak, a legszebb Mickey Mouse-os ruháját húzta föl, és nagyon büszke volt. Ő ovis lesz, a többiek viszont, mint ahogy elmondták, már iskoláskorúak, de nagyon örültek ők is az óvodának.

Itt is szeretném én is elismerni Grezsa István miniszteri biztos úr és csapata tevékenységét, melyben természetesen az államtitkárság munkatársaival, illetve a BGA-

val közösen érnek el sikereket. Azért írtunk oda csaknem ezer óvodát, mert ennek a száma folyamatosan változik, mert a programba hál' istennek folyamatosan új intézmények kerülnek be, és nemcsak óvodákról van szó, hanem bölcsődékről is.

A családok támogatása: most már 15 ezer babacsomagnál tartunk. Tehát külhonban, ahol születik egy magyar gyermek, nyilván magyar állampolgárságú szülők gyermeke, és ha mi erről tudomást szerzünk, akkor babacsomaggal tudjuk őket jutalmazni. Összevárjuk, tehát nem aznap kapják meg, ahogy születnek, vagy egy héten belül, hanem összevárunk egy-egy nagyobb számot, és ezért van az, hogy esetleg már egyéves, másfél éves gyermek is ott lehet a csomag átvételekor. Érdekességképpen, Karikó Katalinnak született az idén unokája, azt hiszem, Los Angelesben, és ő is kapott egy ilyen magyar csomagot, és nagyon örültek ennek a magyar csomagnak. A csomag ára körülbelül 20 ezer forint, tehát nem olyan nagy támogatás, viszont használható dolgok vannak benne, és szerintem szimbolikus, hogy ahogy a gyermek megszületik, a magyar kormány, Magyarország mindjárt odafigyel rájuk.

A „Határtalanul” középiskolai vetélkedőbe 200 ezer anyaországi és külföldi magyar diák kapcsolódott be, úgyhogy ezek mind olyan magas, imponáló számok, amikre méltán lehetünk büszkék.

A nemzeti összetartozás napjára - amikor alapvetően még mindig online-ról beszéltünk - meghirdettünk egy fotópályázatot. Több mint tízezer alkotás, fotó érkezett be mindenhonnan a világból. Ebből készítettünk egy kiállítást, ami itt volt látható a Kossuth téren egy héten keresztül a nemzeti összetartozás napja alkalmából. Tényleg nagyon jó alkotások jöttek be.

A nemzeti újrakezdési programról beszéltünk. A fotó egyébként a tusnádfürdői Bőjte szociális otthonban, gyermekotthonban készült, ahol a gyerekek a lovak ápolásával is foglalkozhatnak; a sapkájukat feltették a ló fejére, aki esetleg nem látná, a kép érdekessége.

Tehát a volt MKO programot átneveztük Nemzeti Újrakezdési Programra. Kétfelé osztottuk, mert egy darabig vártuk, hogy a helyzet javul, de nem javult, és ezért kiírtuk a programot úgy, hogy a fejlesztésekre, felújításokra vonatkozva - akkor elmondtuk azt, hogy amikor lehetségessé válik, a programokat, a rendezvényeket is fogjuk támogatni - 6 alprogrammal. Az első felhívásnál 1,5 milliárd forint volt az összerak, beérkezett 3200 pályázat, 1464-et támogattunk. A másodikat június 28-án hirdettük meg kisebb keretösszeggel, 1600 pályázat érkezett be, közel 1100-at támogattunk. Ez a programokra, rendezvényekre szólt, de a nagy programokat nem ebből a keretből támogattuk, mert azokat a nemzeti jelentőségű intézmények vagy programok által tudtuk támogatni.

Az oktatásban az egész világon sajnós a jelenléti oktatás szünetelt, a gyerekek jó részének a 2020. esztendő ki is maradt úgy a fejében is, sokan azt sem tudják, hogy hányadikosok. Éppen emiatt, de ennek ellenére új módszerekkel, felületekkel próbáltunk megjelenni és támogatást nyújtani a határon túli és a diaszpóra magyar közösségeinek, és azt láttuk, hogy az online világ még jobban összehozta ezeket az intézményeket. Körülbelül a diaszpórában 250 iskoláról és mellettük működő ovikról beszélhetünk, amikről most tudunk, de valószínűleg ennél több van. A legkisebbekben 5-10 gyerekkel foglalkoznak, a legnagyobbakban meg több mint 200 gyerekkel foglalkoznak heti rendszerességgel.

A Határtalanul! programról beszéltünk érintőlegesen. Az összes pont nincsen rajta valószínűleg, hogy mely intézmények pályáztak, illetve itt a településeket látjuk ezen a programon. Az elmúlt 10 évben közel félmillió magyarországi és határon túli gyermek vagy tanuló vett részt ebben a programban. Olyan 75 százalékban magyarországi hetedikese, a fennmaradó negyedrészen elsősorban magyarországi középiskolások és határon túli középiskolások vehettek részt. Sajnos mintegy kétezer

kirándulás maradt el az elmúlt időszakban. Úgyhogy, ha a járványhelyzet lehetővé teszi, akkor 2022-ben azzal kell számolni, hogy olyan 250 ezer kiránduló tanuló fog határon túli magyar térségekbe, régiókba elmenni és iskolai keretek között. A magyar kormány százszázalékos támogatásával tudják ezeket a kirándulásokat megvalósítani. Most újra kiírtuk a pályázatot, megjelent a felhívás. Azt hiszem, hogy október 29-ig lehet benyújtani a pályázatot erre a tanévre vonatkozóan. Azt már látjuk egyértelműen, hogy a kirándulások áttolódnak a következő év elejére, illetve tavaszára, nyarára, de ezt is '22. augusztus 31-ig lehet megvalósítani, és ha a helyzet netán úgy hozza, természetesen próbáljuk azokat is majd meghosszabbítani. De úgy gondolkodtunk, hogy ne állítsuk már le teljesen a programot, hanem ahogy lehetséges, amelyik térségbe lehetséges az utazás, úgy változik a helyzet, oda azonnal tudjanak menni a gyerekek és vegyenek részt. Egyébként Kásler miniszter úr levelét minden intézmény megkapta és úgy tudom, hogy november 2-ától, tehát ahogy visszamennek a gyerekek az őszi szünetből, ezek a kirándulások le vannak állítva. De mi is a tájékoztatóinkon mindenütt elmondtuk, hogy bár a kiírásban nem szerepel, hogy oltottak legyenek a gyerekek, illetve a kísérők, természetesen anélkül nem is tudnak menni, mert a legtöbb határ számukra átléphetetlen, ha nem rendelkeznek ilyen igazolásokkal, papírokkal, védettségi igazolással. Hetedikesekről van szó, illetve középiskolásokról, tehát az oltást mindannyian fel tudják venni.

Most a '21-es kiírásba nem tettük bele a határon túli magyar gyerekeket, mert számukra, legalábbis azok számára, akik nagyon távol élnek a magyar határoktól, igazából fizikálisan nem nagyon vehető fel az oltás vagy a nagyrészükhöz nem vehető fel, ezért nem tettük be. Meg annyi feltorlódott csoportunk van, hogy szeretnénk, ha elsődlegesen azok megvalósulnának, de természetesen nem mondtunk le arról, hogy őket is újra bevonjuk. Ráadásul '20 előtt az volt a tervünk, hogy legalább ilyen nagyságrendben a határon túli magyar gyerekekre is kivisszük a Határtalanul! programot, tehát legalább ennyi csapattal vagy közel ennyivel hozzuk őket vissza Magyarországra vagy egyéb más térségekbe.

A nemzeti újrakezdés évének, illetve egyáltalán a nemzetpolitikának egyre inkább kiemelt területe a sport. Kiemelt sportberuházások valósultak meg. Ez a kép a marosszentgyörgyi sátoztető műjégpálya átadóján készült. Nagyon jó érzés látni, hogy például jégkorongligában Kárpát-medencei szinten vetélkednek a csapatok, ha például a DAC-ra gondolunk, Szlovákia legjobb csapata szintén magyar, a román bajnokságban jól szerepel a Sepsiszentgyörgy. Nyilvánvaló az, hogy a magyar kormány támogatása nélkül ezek a sikerek valószínűleg nem lettek volna meg, vagy nehezebben lettek volna meg vagy nem most lettek volna meg. Tehát mindenképpen úgy gondolom, hogy a nemzeti büszkeséget, az identitásunk megerősítését a sport megerősítése egyértelműen segíti. Minden magyar iskolába, 1450 Kárpát-medencei magyar iskolába 100 ezer forint értékű sportcsomagot juttatunk el. Ennek a kiosztása jelenleg is zajlik. Ez éppen Komáromban készült, ahova 46 intézmény képviselőit hívtuk, 44-en a komáromi járásból, 2-en pedig a dunaszerdahelyi járásból jöttek és vették át ezeket a csomagokat.

A gazdaságról is volt érintőlegesen szó. Mi ekkora gazdaságfejlesztési programmal nem foglalkozunk, tehát azt a KKM bonyolítja le. Amire most kihegyezzük a tevékenységünket, az a szervezet-, illetve hálózatépítés, ez az, amit jelenleg végzünk '15-16 óta. Ilyen például a Kárpát-medencei Magyar Vállalkozók 6. Találkozója. Ezt '20-ban Hajnal Virág konyhájából tudtuk lebonyolítani innen... Hányadik kerületből? *(Közbeszólás: VI.-ból!)* A VI. kerületből. Tehát '21-ben visszatértünk a jelentősebb megvalósításhoz, általában erre Mezőkövesden kerül sor, 150-200 között szoktak megjelenni, illetve ott lenni határon túli magyar vállalkozók. Megkezdjük a régiós hálózatok kiépítését is. Ezeket a hálózatokat pedig szeretnénk összeszőni egymással. Jól halad ez a munka.

Ezt segíti a mentorprogram létrehozása. Először a Vajdaságban bonyolítottuk le. Ott '20 elején ért véget, aztán '21 tavaszán-nyarán Erdélyben valósítottuk meg. Most elindult már Horvátországban, Felvidéken és a következő Kárpátalja lesz, illetve elindítjuk a második évadát novemberben, Erdélyben. A mentorprogram lényege az, hogy jól menő, több tíz éve működő vállalkozók mentorálnak most induló fiatal vállalkozókat és átadják a tapasztalataikat, tudásukat, személyes jó kapcsolatokat, barátságokat hoznak létre. Egyébként már a program alatt is több százezer eurós üzletet kötöttek a résztvevők között. Próbáltam arra rávilágítani, hogy milyen jó az, ha a vállalkozók egymásnak nemcsak üzletfelei, hanem barátai is lesznek, és úgy tudnak egymással tárgyalni. Utánam következett egy erdélyi vállalkozó, aki azt mondta, hogy a profit a lényeg. (*Derültség.*) De mindegy, hogy miért hozzák létre ezeket a kapcsolatokat, a lényeg az, hogy egységes magyar Kárpát-medencei gazdasági teret tudjon kialakítani.

Nem beszéltünk az előző napirendi pontnál a testvértelepülési programról. Ebben a hálóban is látható, hogy az egyes régiók között milyen testvértelepülési rendszer alakult ki. Azt még nem is tudtuk erre felvinni, felrajzolni, akkor még sokkal inkább szövevényes lenne ez a térkép. Az elmúlt időszakban, '15 óta, amióta meghirdettük a pályázatainkat, ezer új kapcsolat jött létre a támogatásoknak köszönhetően. Az idén is kiírtuk ezt a pályázatot. Százmillióval indultunk '15-ben, tavaly 250 millió forintos keret volt, az idén 500 millió forintos keretösszeggel tudtuk ezt lebonyolítani, bár csak 335 millió forintot vettek igénybe, mert a tavalyi rendezvények nagy része is elmaradt és azoknak az önkormányzatoknak a nagy része nem pályázott. De aki élelmes volt, azt mondta, hogy más célra pályáz, így akkor azok is tudtak nyerni, maximum 2 millió forintot tudtak igénybe venni és természetesen idén lehetővé tesszük az elmaradt programokat. Lehet, hogy kiírjuk még a következő évre, de a következő kiírás valószínűleg a gazdaság erősítését és a gazdasági kapcsolatok megerősítését is fogja támogatni testvértelepülési szinten. Próbálunk erre is odafigyelni, hogy a mentorprogramot, illetve a gazdasági fórumot ki tudjuk ezzel is egészíteni.

Azt gondoljuk, hogy ezek a programok nélkülözhetetlenek az identitás megerősítésében és minden közösség, minden magyar ember látja azt, hogy a magyar kormány és Magyarország mindent megtesz annak érdekében, hogy minden magyar embert, bárhol is éljen a világban, felkaroljon és számíthatnak ránk a nehéz helyzetben is. A továbbiakban is így szeretnénk közösen dolgozni. Köszönöm szépen.

Kérdések, hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. A bizottság van soron. Van-e kérdés, hozzászólás, vélemény az elhangzott államtitkári beszámolóhoz. (*Bencsik János jelentkezik.*) Bencsik képviselő úr, parancsoljon!

BENCSIK JÁNOS (független): Köszönöm a szót, elnök úr. Nem húzom az időt. Több kérdésem is lenne, és jó néhánynak vannak külügyi, diplomáciai, politikai vetületei is, de mivel ezeket a szomszédos országok viszonylatában nehéz elválasztani a nemzetpolitikai továbbgyűrűző hatásaitól, ezért engedje meg, államtitkár úr, hogy Semjén miniszterelnök-helyettes úr és Szijjártó külügyminiszter úr közeljövőbeni látogatása ellenére is ezeket most önnek feltegyem.

Kezdjük Délvidékkel! Ott egyre feszültebb a helyzet Koszovó miatt. Látjuk, hogy újra egy olyan helyzet állt elő, amelyből akár fegyveres konfliktus is kialakulhat. Elkezdődött egy olyan mozgósítás, amelynek során most már folyamatosan hívnak be kötelező katonai szolgálatra ebben a helyzetben szerb állampolgárokat, köztük számos magyart is. Nyilván mindannyiunknak vannak személyes emlékei vagy történelmi emlékei a délszláv háborús időszakból, amikor nagyon sok magyarnak idegen érdekekért kellett meghalnia. Én azt gondolom, az lenne célszerű, ha el lehetne érni azt,

hogy ez a katonai behívó, ami a szerb államtól érkezik, nemzetiségi alapon visszautasítható legyen. Azt szeretném kérdezni államtitkár úrtól, hogy egyetért-e ezzel a kijelentéssel, tehát hogy nemzetiségi alapon vissza lehessen utasítani a kötelező besorozást Szerbiában, és ha egyetért vele, akkor esetleg a kormány hajlandó-e ez ügyben lépéseket tenni.

A másik téma, amit már tavaly is idehoztam, a délvidéki magyar helységnévtáblák rongálása. Ez változatlanul folyik, és annyival a helyzet talán súlyosbodott, hogy most már a korábbi közlekedési táblákat is elkezdtek egynyelvűre cserélni olyan mondva csinált okokkal, hogy ezek állítólag - a szerb hatóságok szerint - nehezítik az eligazodást és a tájékozódást. Tehát ilyen adminisztratív okra hivatkozva most már nemcsak a helységnévtáblákat, hanem az úton lévő közlekedési táblákat, amelyek korábban kétnyelvűek voltak, szerb-magyar nyelvűek, elkezdtek lecserélni pusztán szerb nyelvű táblákra, ami nyilvánvalóan az egész magyar identitást, illetve az anyanyelvhez való jogot súlyosan csorbítja. A magyar külügyminiszter úr és miniszterelnök úr is előszeretettel hivatkozik a példásan jó szerb-magyar kapcsolatokra, mint egy olyan országgal, amellyel kapcsolatban a legjobb kapcsolatot ápolja a magyar kormány, úgyhogy én azt gondolom, hogy itt is lenne helye hathatósabb kormányzati fellépésnek. Szeretném erről kérdezni államtitkár úr véleményét is.

Közeledik november 25-e, ami egy gyászos évforduló, Délvidék elcsatolásának a napja. Ezt a szerbek számára ünnepnapot, a magyarság számára gyásznapot valamilyen általam érthetetlen okból kifolyólag a Vajdasági Magyar Szövetség megszavazta, hogy ez hivatalos ünnepe legyen a Vajdaságnak is. Most az a skizofrén helyzet állt elő, hogy a vajdasági magyaroknak ünnepelniük kell a saját elcsatolásuk napját is. Ezt megfejték most azzal, hogy várhatóan itt az ünnepségen I. Péter szerb király 30 méter magas szobrát fogják felavatni, akinek azért a magyarellenességét szerintem nem kell különösebben ecsetelnem önök előtt.

A szerbek szerint úgy néz ki a szerb-magyar példás együttműködés, hogy viszonyosság alapján mi felépíthetünk egy szobrot, megkapták hozzá... - most Szabadka városáról beszélek -, Szabadka városa kapott engedélyt arra, hogy felállítson egy korábbi polgármesteréről, Bíró Károlyról egy szobrot, de ehhez engedélyt kaptunk, csak pénzt nem. Úgyhogy miközben Szabadka városa, mely közel felerészben, 40 százalékban a mai napig magyar lakosságú, fizet azért, hogy egy magyarellenes szerb királyról szobrot emeljenek, cserébe ezt a szerb állam nem viszonzza. Talán nem állok messze az igazságtól, ha feltételezem, hogy vélhetően a magyar államnak kell majd fizetnie ezt a magyar szobrot, ha lesz ebből valami. Miért nem szólal meg a magyar kormány ennek kapcsán, illetve miért nincs hathatósabb kormányzati fellépés?

Felírtam magamnak több problémás ügyet szerb-magyar viszonylatokban, ennek nem akarok belemenni a mély rétegébe, majd talán külügyminiszter úr előtt ezt jobban megteszem. Az elmúlt időszakban számos olyan megnyilatkozása volt főleg Pásztor István elnök úrnak, a VMSZ elnökének, amely nagyon súlyos problémákat vet fel. Gondolok itt például tiszteletteljes főhajtásra Đorđe Stratimirović előtt, aki az 1848-as forradalom idején a magyar lakosság ellen vezényelt tömeggyilkosságok szerb vezetője volt. Nehezen tudom elképzelni és nehezen tudom felfogni, hogy miért állna magyar érdek egy ilyen szerb tömeggyilkos előtti főhajtásra egy olyan embernek, aki a magyar kormány stratégiai szövetségese és partnere.

Azt is nehezen értem, hogyan fordulhat az elő, hogy a Magyar Érdemrend középkeresztjét kapja meg Áder Jánostól - Pásztor István kezdeményezésére, Semjén Zsolt átadásában - egy olyan püspök, egy pravoszláv püspök, aki a mai napig rendszeresen értekezik erőszakos magyarizációról. Tehát most nem történelmi távlatokról beszélek, hanem a jelenről, a mai napokról. Nem nagyon látom be,

államtitkár úr, hogy ez hogyan szolgálná a magyar-szerb kapcsolatok elmélyítését vagy az ott élő magyarság jó gyarapodását. Délvidék kapcsán ennyi.

Erdéllyel folytatva a sort - a többi régióban talán nincsenek ennyire szimbolikus erejű ügyek vagy botrányok, mint amik terhelik a magyar-szerb kapcsolatokat -, Erdélynél viszont látjuk azt, hogy egy permanens kormányválság van, ami magyar szempontból számos ok miatt rossz. Egyrészt látjuk, hogy azok a gazdaságfejlesztési támogatások, amik talán az elmúlt 10 év legnagyobb nemzetpolitikai eredményei, ezek megakadtak. Ennek részben belpolitikai, mármint román belpolitikai okai vannak, tehát itt nem a magyar kormány felelősségét firtatom, hanem igazából csak azt szeretném kérdezni, hogy mi várható. Tehát azok a fejlesztések, amelyek elakadtak, leállítottak - különösen a partiumi régióban várják nagyon sokan, hogy beinduljanak ezek a gazdasági fejlesztések -, várható-e, hogy a következő időszakban itt legyen előrelépés. Ha esetleg nincs ezzel kapcsolatos információ, akkor azt elfogadom, de ha esetleg ezzel kapcsolatban van bármilyen pozitív vagy negatív fejlemény, akkor örülnék, ha kapnánk erről államtitkár úrtól tájékoztatást.

Illetve lesz még egy nagy népszámlálás is. 2021-ben Romániában is népszámlálások lesznek. Potápi államtitkár úr úgy fogalmazott a korábbi beszámolójában a Nemzeti összetartozás bizottsága előtt, hogy egy nagy kampányt kell beindítani annak érdekében, hogy minél többen vallják magukat magyarnak. Itt azért vannak ellenható erők is. Elindult egy párhuzamos kampány, hogy Székelyföldön például ne magyarnak, hanem székelynek vallják magukat a székely magyarok. Vélelmezhetően itt sem alaptalan a gyanú, ha azt gondoljuk, hogy román titkosszolgálati szálak is húzódnak a háttérben. Én úgy tudom, hogy ennek a kezdeményezésnek hál' Istennek nincsen nagy felhajtóereje, tehát ez egy marginális próbálkozás maradt. Ha esetleg nem, akkor az is érdekelne, hogy a magyar kormány kíván-e valamit tenni annak érdekében, hogy ez ne legyen egy széles hátszelet kapó, hanem maradjon ez egy marginális folyamat, és minél többen vallják magukat Erdélyben magyarnak székely honfitársaink is.

Felvidék kapcsán elsősorban az érdekelne, hogy látjuk, a hosszú évek óta húzódó felvidéki magyar politikai helyzet most a közös pártszövetség megalakulásával egy új fordulatot hozott, aminek abból a szempontból talán volt létjogosultsága, vagy az ez irányú próbálkozásnak van létjogosultsága, hogy az elmúlt ciklusokban a felvidéki magyarságnak nem sikerült parlamenti képviselőhez jutnia önállóan, és az önkormányzati választásokon is - néhány kivételt leszámítva - azért elég rossz eredményeket hozott. Hogyan értékeli államtitkár úr itt a felvidéki magyarság politikai érdekképviselői közötti változásokat, az új párt létrejöttét, és várható-e esetleg ön szerint a felvidéki magyar érdekvérvényesítés erősödése?

Végezetül Kárpátalja kapcsán én múltkor is idehoztam, most is idehozom, és ha nem lesz megoldás, akkor jövőre is ide fogom hozni a határátkelés problematikusságát. Ezt államtitkár úr is megerősítette az előző beszámolójában, hogy az ukrán-magyar határon sok helyen tragikusak a viszonyok, és hogy valóban szükség lenne egyrészt új határátkelők nyitására. Én most nem is azt kérdezem, hogy ez miért nem történt meg, tehát hogy miért nem nyíltak új határátkelők, mert tisztában vagyok azzal, hogy itt elsősorban az ukrán fél ellenállásán múlhat az, hogy ezek nem történtek meg, ezért én inkább azt szeretném kérdezni, hogy a már meglévő ukrán-magyar határállomásokon miért ilyen nehézkes továbbra is az áthaladás.

Kérdezem ezt főként azért, mert a hozzánk eljutó egyéni beszámolók és híradások szerint itt elsősorban nem mindig vagy nem többnyire az ukrán oldalon van probléma, hanem nagyon sokszor a magyar oldalon is. Tehát a hosszú várakozás oka most már sokszor kevésbé az, vagy csak részben az az oka, hogy az ukrán oldalon is lassan halad a sor, hanem a magyar oldalon is vannak komoly problémák. Nem gondolja-e azt

államtitkár úr - és mondom még egyszer, ez inkább nem nemzetpolitikai hatáskör, csak nemzetpolitikai szempont vagy érdek -, hogy esetleg akár a Külügyminisztériummal, akár más kormányzati szervekkel való együttműködésben kérésre, ráhatásra, nyomásra fejleszteni kellene és meg kellene erősíteni a magyar határőrség ebben részt vevő szerveit? Várom a megtisztelő válaszát. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Balczó képviselő úr.

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik): A napirendi pont címe: „Tájékoztató aktuális nemzetpolitikai kérdésekről”. Teljesen megértem, hogy Bencsik János ezeket a nagyon fontos külkapcsolati kérdéseket, nemzetpolitikai kérdéseket, amelyek a magyar közösséget érintik, felveti és választ vár rájuk, ezzel egyetértek. Én csak röviden arra térnék vissza, amiről talán szűkebben maga a beszámoló szólt. Azt megköszönöm és elismerésem azért a tevékenységért, amit az államtitkárság, a magyar kormány végzett, miközben, még egyszer mondom, ezek nagyon kényes és fontos kérdések, amelyeket a képviselőtársam felvetett. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Más kérdés, hozzászólás? *(Senki sem jelentkezik.)* Köszönöm szépen. Akkor egyébként a legnagyobb elismerésünk mellett köszönjük államtitkár úrnak a beszámolóját. Nem olyan régen a Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fórumán is megtette ezt, beszámolt gyakorlatilag az elmúlt egy évről, a pandémia sújtotta egy évről a Kárpát-medencei magyar politikumnak is, többen ott lehettünk, jelen lehettünk azon az ülésen. Köszönöm az államtitkár úr beszámolóját. Öné a szó, hogy reagáljon a Bencsik képviselő úr által felvetettekre, amelyek sok esetben egyébként nagyon érzékeny kérdést érintenek. Nem is mennék bele én magam egy-két válaszba, hiszen államtitkár urat illeti a szó.

Potápi Árpád János válasza

POTÁPI ÁRPÁD JÁNOS államtitkár (Miniszterelnökség): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Köszönöm szépen a kérdéseket, hozzászólásokat. Elöljáróban szeretném megköszönni a bizottság elnökének, alelnökének, bizottsági tagoknak a nemzetpolitikai tevékenységét, illetve azt a munkát, amit a Kárpát-medencében és a diaszpórában az elmúlt időszakban kifejtettek, hiszen a különböző programokon, nemzeti ünnepeken való részvétel és egyáltalán az, hogy önök folyamatosan megjelennek és ott vannak a határon túli magyarság életében, az az egyik legfontosabb dolog minden támogatás mellett az ott élő magyaroknak, illetve magyar közösségeknek. Látják azt, hogy a magyar kormányra, a magyar parlamentre, a magyar parlamenti képviselőkre lehet számítani, az érdekeiket tudják rajtuk keresztül is érvényesíteni.

Ugyanígy szeretnék köszönetet mondani parlamenti elnök úrnak is a KMKF működtetéséért, illetve az előző ülés lebonyolításáért. Munkatársainak szintén. Ez a fórum lehetővé tette azt, hogy újra személyesen tudjunk egymással találkozni. Az elmúlt időszakban egyébként a MÁÉRT két szakbizottsága is ülésezett, éppen a tegnapi napon az oktatási szakbizottság ülésezett, ahol, nyilván jóval kisebb számban, de együtt tudtunk lenni és tudtunk ezekről a kérdésekről beszélni. Ugyanakkor szeretném megköszönni a többi minisztériumnak, államtitkárságnak, kormány szervnek a nemzetpolitikai tevékenységét is parlamenti szinten szintén, hiszen ott van a „15 millió búzaszem” akció, amely most már évek óta sikeresen zajlik, és amely szervezésének, lebonyolításának az egyik oszlopos tagja Jakab István elnök úr, illetve parlamenti alelnök úr. Ez most már nemcsak szimbolikus, hiszen olyan nagyságrendekről beszélünk, amelyek komplett gyereketthonoknak szinte az éves ellátását fedezik. Úgyhogy jó az, hogy az egész Kárpát-medencéből, illetve a diaszpórából is érkeznek a

szállítmányok és részt vesznek ebben a mozgalomban is. De nagyon sok ilyet lehetne még mondani.

A Rákóczi Szövetségről csak érintőlegesen tudtunk beszélni, nem is emeltem ki őket, de az ő nemzetpolitikai tevékenységük, a sátorlajújhelyi tábor kialakítása, fejlesztése egy nagy előrelépés. Aki még nem látta, mindenképpen menjen el oda, nézze meg, hogy milyen fejlesztések várhatók még és nemcsak az adott régió magyarságát vonjuk be és táboroztatjuk, hanem pedagógustáboroktól kezdve minden továbbképzést le lehet ott bonyolítani és a diaszpóra magyar közösségeit is várjuk oda, hogy különböző rendezvényeket valósítsanak meg. Ez csak néhány kiegészítés volt.

Köszönöm szépen Bencsik János képviselőtársam kérdéseit, felvetéseit. Minimum külügyminiszternek kellene lennem, hogy ezekre teljes részletességgel tudjak válaszolni. A személyes véleményemet tudom esetlegesen elmondani, ha az adott kérdésekhez egyébként bármi rálátásom is van.

Nyilván a koszovói válság nem tud lezárulni teljesen soha, míg a szerb közvélemény, illetve a szerb kormány így áll ehhez a kérdéshez. Ők érzelmileg és nemcsak érzelmileg, hanem de jure soha sem tudják kezelni ezt a kérdést. Arról nem is beszélve, hogy Koszovó egy része szerb nemzetiségű, az északkeleti része szerb többségű, és ott viszont sajnós a koszovói kormány általában azt a politikát folytatja az ottani szerb kisebbséggel, amit egyébként velük folytattak annak idején Jugoszláviában. Ez mindig egy olyan konfliktushelyzetet teremt, hogy ezzel számolni kell. Arra én semmilyen kijelentést természetesen nem tudok tenni, hogy nemzetiségi alapon ezt a rendelkezést meg lehessen tenni. Az ott élő magyarok, ugyanúgy, mint a crnagorácok vagy bármilyen más nemzetiség, az adott ország állampolgárai. Az, hogy most én nemzetpolitikai államtitkárként a NÖB ülésén azt kijelentsem, hogy egy ilyennel egyetértek vagy nem, egyrészt súlytalan, másrészt meg nyilván nem csak magánvélemény lenne. Úgyhogy a véleményemet most így nem tudom kifejtetni erről a kérdéstről bővebben.

A magyar helységnévtáblák. A magam részéről nem nagyon tapasztaltam ezt. Azt látom, hogy ahol rongálások történtek, ott mindenütt, amilyen gyorsan lehetett, kicserélték ezeket a táblákat, illetve helyreállították. Lehet, hogy rossz vidékeken autózom, de ezekről általában a Magyar Nemzeti Tanács és a községi önkormányzatok mindjárt tudomást szereznek és lépnek. Az útjelzők tekintetében az a probléma számomra, hogy eddig sem volt nagyon magyar nyelvű útjelző ahhoz képest, hogy a magyarság aránya milyen volt. Sokszor az a tapasztalatom, hogy az adott térségek lakói még a meglévő nemzetiségi jogokat sem veszik százszázalékosan igénybe. Nemcsak erről beszélek, hanem általánosságban például a Felvidékről. Sokkal több joggal rendelkeznek, mint amivel élnek. Például a különböző jegyzőkönyvvezetéstől kezdve házasságkötésekig s a többi.

1918. november 25-ére vonatkozott a kérdés. Ezt a VMSZ annak idején csomagban fogadta el. Így tudtak előre lépni, hogy a magyar ünnepek is vajdasági szinten bekerültek az ünnepek közé, hogy az összes nemzetiségnek az ünnepeit bevették. Ezt mi kritizálhatjuk innen, ők viszont így tudtak előre lépni. A magyarság, legalábbis azok, akik elmennek szavazni, 85 százalékban a VMSZ-re szavazott. A VMSZ ezt látta célravezetőnek. Biztos, nem ez a legjobb megoldás, viszont így akkor a magyar ünnepek sem kerülhettek volna be vajdasági szinten megemlékezésre. Nyilván ezt lehet kritizálni, meg lehet erről a véleményünk, viszont ez egy vajdasági belpolitikai ügy volt. Nem valószínű, hogy ők fogják a szerb zászlót elől lengetni november 25-én, tehát nem ez volt a cél ezzel.

A Bíró Károly-szoborral kapcsolatban. Valószínűleg fogunk segíteni ennek a szobornak a felállításában. Az ilyen monumentális utódállami szoborállításokat én magam is, megmondom őszintén, elítélem, szerényebb mértékben mindig sokkal célravezetőbbek lennének ezek a dolgok.

A népszámlálásnál ez a székely-magyar-csángó kérdés nem osztja meg a magyarokat, tehát ettől én nem tartok. Azok a szervezetek, amelyek a népszámlálást népszerűsítik, és tesznek azért, hogy a magyar emberek még inkább magyarnak vallják magukat, illetve különböző kampányeseményeket valósítanak meg, ezeket tudjuk támogatni. A broszúrák elkészítésében, a kampány lebonyolításában vesznek részt, ezt tudjuk, de egyébként az ottani politikai szervezeteink mind-mind azon dolgoznak, hogy magyarnak vallják magukat a magyar emberek. Tehát egyértelmű, hogy ezt a munkát a szervezetek, a történelmi egyházak külön támogatás nélkül is, magyar állami pénzek bevonása nélkül is megteszik.

Szlovákiában október 2-án jött létre a Szövetség új pártként. Hogy ez javíthat-e a helyzeten? Csak javíthat. Tehát innen úgy gondolom, hogy elértük ott a gödör alját abból a szempontból, hogy milyen régóta nincsen parlamenti képviselőnk. Most már a vegyes párt sem került be, sőt a vegyes párt, amelyik utána már nem aposztrofálta magát vegyes pártnak - el is hagyták a Mostot például -, 2 százalékot szerzett, és senki sem került be a parlamentbe. Erre mondtam azt, mindegy, hogy valaki ezer méter mélyen fullad meg a tengerben, vagy az orra, a szája csak 10 centire van a víz felszínétől, a végeredmény ugyanaz, mert azzal versengtek mindig, hogy a közvélemény-kutatásokban ki szerepel jobban, a Magyar Közösség Pártja vagy pedig a Most-Híd. Nem a közvélemény-kutatásokat kell megnyerni, hanem a parlamenti választásokat. Ezt észrevették 2020. augusztus 20-án, akkor írtak alá egy együttműködési megállapodást Komáromban, és 2021. október 2-án pedig egy fúzió jött létre a három legnagyobb politikai erő között, úgyhogy ezt csak pozitív módon tudjuk értékelni.

Reméljük, hogy a különböző platformok is a párton belül nem azt fogják szolgálni, hogy a széthúzást mindig felszínen tartásuk és erősítésük, hanem előbb-utóbb ezek is tényleg egy egységes pártszervezetté kapcsolódnak össze, és mindenképpen pozitív eredménye születik ennek. Egy 8 százalékos pártnak mindenféleképpen minimum az 5 százalékot el kell érnie a szlovák nemzetgyűlési választások alkalmával, úgyhogy reméljük, hogy ez meg is lesz a következő választásnál.

A kárpátaljai határátkelés. Én semmi gondot nem tapasztaltam most már egy éve (*Derültség.*), tehát, mint kés a vajban haladnék át, ha maradok itthon, Grezsa miniszteri biztos úr ugyanúgy. De a humort félretéve, én magam is, ameddig tehettem, és átmehettem a határon, sokszor azt láttam, hogy mindkét oldal hibás. Szerintem az emberi hozzáállás hiányzik a legtöbbször, az empátia az ott dolgozóknak a határt átlépők irányába. Eszméletlen állapotok alakultak ki múlt ősszel, a legutóbbi átkelések során, amikor napokig, hetekig kell ott várniuk várandós nőknek kis csecsemőkkel, gyerekekkel. Áldatlan állapotok alakultak ki. Hozzáteszem, hogy ebben az ukrán fél volt annyira hibás, hogy az irányításukat nem oldotta meg, tehát simán más határátkelők felé tudott volna irányítani, és nemcsak a magyar határátkelők felé, ők ezt nem tették meg, de akik ott voltak, tényleg szinte kezelhetetlen volt a probléma. Itt viszont, ezen az oldalon különösebben nem tettek semmit annak érdekében, hogy gyorsabbá tegyék az átkelést.

Én azt szoktam mondani, hogy a fennálló törvényekhez alkalmazkodva a leggyorsabb határátkelést kellene végrehajtani, és nem az emberekbe egy gyomorideget beletenni, ha a magyar határra akarnak jönni. Sokszor egyébként a magyar állampolgárok ugyanúgy az elszenvedői ennek, mint a nem magyar állampolgárok, hiszen ugyanúgy állnak 7-8, akárhány órát. És nemcsak a kárpátaljai vagy az ukrán határátkelőkön jelentkezik ez a probléma, hanem rendre előfordul Szerbia tekintetében is és Románia tekintetében is, tehát általában véve a schengeni határoknál.

Tehát, amit mi tudunk tenni, az az, hogy a schengeni rendszer kiteljesítését magunk is szorgalmazzuk, és a többi határátkelőn is úgy álljunk a helyzethez. Számtalanszor elmondtam azt, hogy a magyar határőrök látják a rendszámokat, a

rendszámokból nagy valószínűséggel lehet következtetni a benne ülők állampolgárságára vagy nemzetiségére is - hadd ne mondjak ilyen rendszámokat, mindenki tudja, hogy miről beszélek -, és ráadásul ezek jó része magyar állampolgár is. Az nem igaz, hogy ne lehetne empatikusabban közelíteni feléjük. De akár, mondjuk, egy görög, vagy török, aki életében először találkozik magyar emberrel, és ezt a magyar határőr tekintetében teszi meg, nem biztos, hogy a mi nemzetünkre vonatkozólag olyan pozitív véleményei lesznek.

Ezt nagyon sokszor elmondtam már, hol van ennek foganatja, hol nincsen. Nemcsak én mondtam el, többen elmondtuk már, országgyűlési képviselők is jeleztük, a többi dolgról nem is beszélve. Van, amikor a záhonyi őröt - nem tudom, mi van ott, hadd ne mondjak egységnevet - teljesen lecserélik, tehát a Belügyminisztérium teljesen lecseréli ott az állományt, és akkor néhány hétig minden rendben megy, és utána ugyanoda lyukadunk ki. Tehát egyetérték a problémával, ez velünk élő jelenség, 30 éve is itt volt, a rendszerváltozás ezen, úgy látom, különösebben nem segített sajnos, és ezt még tetézi a különböző védeleteri papírok áttekintése. Arról nem is beszélve, ha megyünk, mondjuk, nyugatra, Hegyeshalomra is, illetve az osztrák határátkelőkön ugyanezt tapasztalhatjuk. Tehát, ahogy a járvány újra erősödik, ez a helyzet még rosszabb lesz.

Köszönöm szépen Balczó Zoltán képviselő úrnak a pozitív hozzászólását. Köszönöm, hogy a jelentést vagy a beszámolót pozitív módon értékelte. Az, hogy ezeket a programokat meg tudtuk valósítani, nyilván elsősorban a munkatársaimon keresztül, másrészt a határon túli magyar szervezeteken keresztül tudtuk megvalósítani, hiszen velük közösen alakítjuk ki a célokat, programokat, és valósítjuk meg, illetve ők valósítják meg, mi csak indukáljuk ezt, illetve segítjük. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Államtitkár úr, köszönjük szépen a tájékoztatóját. Önnek és kollégáinak jó munkát kívánunk, sok sikert, járványmentes előttünk álló időszakot, hogy meg tudjanak valósulni a programjaink. Köszönjük szépen a munkájukat. A napirendi pontot lezárom.

Tisztelt Bizottság! Tisztelt Jelenlévők! Egy javaslattal szeretnék élni. Előzetesen úgy küldtük ki a napirendi javaslatot, hogy körülbelül 12 órától államtitkár úr rendelkezésünkre áll - már nem Potápi államtitkár úr, hanem Vargha Tamás -, aki nagykövetjelöltet kísér mint előterjesztő. Én a határozati hárszabály 114. § (2) bekezdése szerint, ami lehetőséget ad arra, hogy az ülés folyamán a bizottság a napirendi pontok tárgyalási sorrendjét módosítsa, ezt kérem a bizottságtól, hogy a 3. és a 4. napirendi pontunkat cseréljük fel.

Megérkezett a Külügyi bizottság üléséről államtitkár úr és nagykövetjelölt úr, illetve igazából legalább 40 perce végeztek ott, így most azt javaslom és kérem a bizottságtól, hogy hallgassuk meg a nagykövetjelöltet egy rövid 3-4-5 perces szünet után, de szeretném jelezni, hogy amennyiben a bizottság ezt a javaslatot elfogadja, az a napirendi pont vélhetően zárt ülés lesz. Majd a nagykövetjelölt meghallgatása után tudnánk visszatérni a zárszámadásra, ami újra nyílt ülés. Ott megint tartanánk egy kétperces technikai szünetet. Nagyon köszönöm előre a döntés függvényében a Pénzügyminisztérium jelenlévő osztályvezetőjének, Bóli Gábor úrnak a türelmét.

Kérdezem a bizottságot, egyetért-e a napirendi pontok cseréjével. Aki igen, az, kérem, most szavazzon! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Ez 8 igen szavazat. Volt-e nem szavazat? *(Senki sem jelentkezik.)* Tartózkodás? *(Senki sem jelentkezik.)* Akkor 8 igen szavazat mellett ezt elfogadtuk. Tehát a következő napirendi pontunk a nagykövetjelölti meghallgatás vélhetően zárt ülés keretében, arról majd a bizottságnak dönteni kell, most pedig akkor 3-4 perc szünetet rendelék el. Köszönöm szépen.

(Szünet: 12.02-12.07.

A továbbiakban 12.07 és 12.24 óra között a bizottság zárt ülésen folytatta munkáját, az ott elhangzottakról külön jegyzőkönyv készült.

A nyilvános ülés folytatásának időpontja: 12.28 óra)

Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény végrehajtásáról szóló T/17188. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)

ELNÖK: Jó napot kívánok! Folytatjuk a bizottsági ülésünket, most már nyílt ülés keretében. Napirendi pontunk a Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény végrehajtásáról szóló törvényjavaslat, azaz a zárszámadás. Részletes vita következik a határozati házsabály 44-45. §-a alapján, mint vitához kapcsolódó bizottság. Nagy tisztelettel köszöntöm Bóli Gábor osztályvezető urat az előterjesztő Pénzügyminisztérium részéről, és még egyszer köszönöm a türelmét.

Megnyitom a részletes vita első szakaszát, azaz a törvényjavaslatnak a határozati házsabály 44. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban meghatározott szempontok szerinti vizsgálatát, azaz megvizsgáljuk, hogy a törvényjavaslat megfelel-e az Alaptörvényből eredő tartalmi és formai követelményeknek, illeszkedik-e a jogrendszer egységébe, megfelel-e a nemzetközi jogból és az európai uniós jogból eredő kötelezettségeknek és megfelel-e a jogalkotás szakmai követelményeinek. Egyben tájékoztatom a bizottságot, hogy a zárszámadásra, ugyanúgy, mint a költségvetésre, speciális szabályok érvényesek, így valamennyi bizottság többségi, és ha van, kisebbségi véleményét a Költségvetési bizottság előadója fogja majd ismertetni a parlamentben a plenáris ülésen. Most a vita ezen szakaszában van lehetőség arra, hogy véleményünket megfogalmazzuk. Kérdezem az osztályvezető urat, hogy így általában a zárszámadásról, a költségvetés végrehajtásáról most van-e mondandója vagy esetlegesen az elhangzottakra kíván reagálni.

BÓLI GÁBOR osztályvezető (Pénzügyminisztérium): Tisztelt Bizottság! Köszönöm szépen. Általában nem kívánok, a parlament általános vitája során elhangzottak már a legfontosabb számok.

A 44. § kapcsán szeretném jelezni, hogy a törvényjavaslat megfelel az Alaptörvényből eredő tartalmi és formai követelményeknek, törvényi szinten került benyújtásra, az európai jogból származó kötelezettséget nem sért és a jogszabályszerkesztésről szóló IRM-rendeletnek megfelel. Ezt az IM is ellenőrizte a javaslat közigazgatási egyeztetése során. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, osztályvezető úr. Kérdezem a bizottság tagjait, a kormánypárti képviselőket, ellenzékieket, hogy ki kíván szólni. *(Jelzésre.)* Fenyvesi Zoltán alelnök úrnak adom meg a szót.

FENYVESI ZOLTÁN (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Főosztályvezető Úr! Engedjék meg, hogy a Fidesz-KDNP-frakció többségi álláspontját ismertessem önökkel.

A 2020. évi költségvetés végrehajtása a jogszabályi előírásoknak megfelel, az előttünk fekvő zárszámadási törvényjavaslat pedig megalapozott, megbízható adatokat tartalmaz. A törvényjavaslatot megvizsgálva megállapíthatjuk, hogy az megfelel a határozati házsabály 44. § (1) bekezdésben foglalt követelményeknek. A zárszámadás megfelel az Alaptörvényből eredő tartalmi és formai követelményeknek, illeszkedik a

jogrendszer egységébe és megfelel a nemzetközi jogból és az európai uniós jogból eredő kötelezettségeknek.

A 2020-as járványügyi intézkedések a nemzetpolitikai feladataink megvalósítására is hatással voltak. Sajnos megakadtak olyan nagyműtű kapcsolatteremtő tevékenységeink, mint a Kőrösi Csoma Sándor Program, a Határtalanul! program, de sok határon túli testvértelepülési látogatás sem valósulhatott meg.

Kiemelném, hogy a közel egy évtizede sikerrel futó magyar-magyar párbeszédet segítő programok megtorpanak ugyan, de a források ugyanúgy készenlétben állnak a megvalósításukra. Így a Határtalanul! program kirándulásai is a 2020-as keretből folytatódni fognak, a mintegy 2000 kirándulás megvalósítási határidejét 2022. augusztus 31-ig meghosszabbították.

Az elmúlt évek gyakorlata szerint minisztériumonként található nemzetpolitikára elkülönített forrásokat az elmúlt év költségvetésében szintén. Kiemelném a Külgazdasági és Külügyminisztériumot, mivel a nemzetpolitikai célok hangsúlyosan szerepelnek a tárca költségvetésében. Folytatódott a gazdaságfejlesztési programok megvalósítása a Vajdaságban, Kárpátalján, Erdélyben, a Felvidéken, Drávaszögben és Muravidéken. A tárca által biztosított, összesen 54 milliárd forint támogatás 127 milliárd forint fejlesztést tett lehetővé.

A koronavírus-járvány miatt nehéz helyzetbe került magyarországi vállalkozások határon túli beruházásainak támogatását célzó programmal együtt összesen 4492 pályázó nyert támogatást 104 milliárd forint értékben. Senkinek nem mondom újat azzal, hogy mennyire rendkívüli év volt a 2020-as. A nemzeti összetartozás évében Magyarország központi költségvetése, hála a biztos alapoknak, a lehetőségekhez mérten biztos támogatást és háttérrel tudott nyújtani ahhoz, hogy a 2010-ben megkezdett nemzetpolitikai céljaink továbbra is megvalósulhassanak. Köszönöm szépen a figyelmüket.

ELNÖK: Köszönöm szépen, alelnök úr. Más kérdés, vélemény? *(Jelzésre:)* Balczó képviselő úr!

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik): Köszönöm a szót. Amit most el akarok mondani, azt a jelenlévők már hallották egy előző napirendnél, mégis azért vetem föl, mert bizonyos mértékben megnehezíti a költségvetés megalkotásakor a képviselői javaslatok, módosítások mérlegelését. Előrebocsátom, ha az eredeti előirányzattól eltérnek például a nemzetpolitikai források, méghozzá pozitív értékben, ennek természetesen örülök. Amikor azonban olyan mértékű a változás, hogy 46 milliárdos eredeti előirányzat helyett 140 milliárd valósul meg, ez egyben azt is jelenti - kormányhatározatokkal jönnek létre ezek a források és összegek -, hogy amikor egy képviselő a költségvetés tárgyalásakor mérlegeli, hogy esetleg milyen módosító indítványokat ad be, milyen területre és milyen forrásokban gondolkodik, akkor ez így rendkívül torzító. Hiszen végül is most azt látjuk, hogy háromszor akkora összeget lehetett fordítani - zárójel, még egyszer, hála istennek - erre a feladatra, de azért ebben az esetben meg kell említenem, hogy ez a fonákság azért fennáll, amikor ilyen nagymértékű a tényleges és a tervezhető összeg.

Ezt azonban nem érzem olyan szintű megszólalásnak, amiért azt igényelném, hogy élnék a lehetőséggel, és írásban kisebbségi véleményt nem kívánok benyújtani, de a Pénzügyminisztérium képviselőjének a válasza vagy meglátása ebben a kérdésben érdekelne. Tehát azért ez nem szokványos, hogy az évközi módosítás, bár pozitív, és örülni kell, mégis háromszoros. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Bencsik képviselő úr!

BENCSIK JÁNOS (független): Köszönöm szépen. Csak szerettem volna jelezni, hogy egyetérték Balczó Zoltán képviselőtársammal. Örvedetes a források növekedése, még örvedetesebb volna, ha erről már a költségvetés tervezésének a szakaszában, az arányaival legalábbis, tisztában lennénk, úgyhogy én ezért tartózkodni fogok a szavazásnál. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. *(Jelzésre:)* Zsigmond Barna képviselő úr!

DR. ZSIGMOND BARNA PÁL (Fidesz): Nem kívántam szólni, de ha már Balczó képviselő úr szólt, akkor azért egy picit kiegészíteném a mondanivalóját. Valóban példátlan az, hogy ilyen mértékben tudtak növekedni a források erre a célra is, nemcsak a politikai támogatások egészültek ki, hanem számtalan egyéb területen tudott a kormány pluszforrást biztosítani, tekintettel arra, hogy a gazdaság ilyen jól teljesített. Talán közismert, és Balczó úr is ismeri, hogy a gazdasági növekedés magasabb lesz, mint 7 százalék. Az önök szövetségesei, a baloldali pártok, a Demokratikus Koalíció, a Gyurcsány-párt és a többi párt idejében mínusz 7 százalék volt a gazdasági csökkenés, vagy akkor, amikor válság volt, és mindenhol konszolidálták a gazdaságot, akkor itt számolatlanul szórták a pénzt. Ez vezetett oda, hogy rekord magas volt a költségvetési hiány, szemben a 2010 óta kialakult, tervezhető, stabil és megfontolt gazdaságpolitikával. Egy óvatos költségvetési tervezés történik minden évben, és ha a gazdaság jól teljesít, akkor lehet pluszforrásokat is biztosítani. Ez történt itt is.

Tehát egy óvatos tervezés következtében kijelölésre került egy összeg a nemzetpolitikai célokra is, és a gazdasági teljesítmény lehetővé tette azt, hogy a kormány pluszforrásokat biztosítson nemzetpolitikai célra is, ahogy más célokra is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. *(Jelzésre:)* Balczó képviselő úr!

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik): Természetes, a többletforrásnak örülök, de hogy gyurcsányozni mindig kell a szakbizottságban is, autonóm véleményekkel kapcsolatban is, ezt tudomásul veszem. Annyit azért megjegyeznék, hogy jelenleg a 2019. évben megalkotott, a 2020-ban teljesített költségvetésről van szó. Ezek a források 2020-ban, hála istennek, lettek nagyobbak. Tudomásom szerint 2020 nem a nagy gazdasági növekedés éve volt, sajnos, amelyik évben ezek a többletforrások háromszorosan megszülettek. Ezért gondoltuk azt, csak arról beszéltünk, hogy jó lenne, ha jobban lehetne előre állapítani legalább nagyságrendileg, szorzókkal, hogy egy adott célra mekkora összeggel lehet kalkulálni. Tehát ez a 2020. gazdasági év volt. Köszönöm.

DR. ZSIGMOND BARNA PÁL (Fidesz): Egy mondatot még, elnök úr, ha a szabad. Tehát valóban, a 2020. évre vonatkozik, és az tette lehetővé, hogy a magyar gazdaság akkor is jobban teljesített, mint a régió átlaga, hogy a magyar kormány gyorsan hozott ideológiamentes döntéseket a vírus kezelése érdekében. Sajnos ebben a vírus elleni harcban a baloldalra nem számíthattunk.

Talán emlékszik rá ön is, hogy a parlamentben folyamatosan támadták a kormány intézkedéseit, folyamatosan gátolták, kamuvideókkal és mindenféle álhírekkel rombolták az emberek bizalmát a vakcinákban. Ideológiai kérdést csináltak a vakcinákból. Szerencsére a magyar kormány a helyén volt és ez tette lehetővé, hogy

gyorsan tudtunk védekezni és a gazdaság hamarabb kilábalta a válságból, mint a régió többi gazdasága.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Balczó Zoltán: Egy szó még!)* Balczó képviselő urat, elnézést kérek, én kérdezném. *(Balczó Zoltán: Igen?)* Amit kaptunk osztályvezető úrtól segítségként, amit megszoktunk Haág Tibortól is, mindig kapunk egy összesítő táblázatot a könnyebb eligazodás céljából. Ennek a vége kerekítve mindösszesen 284 milliárd, ami módosított előirányzat volt, tehát maga a költségvetés, a teljesítés pedig 276 milliárd. Tulajdonképpen, ha nem is tökéletes egyenleg, de annak nevezhető. Ön hol és melyik tételben látta ezt az aránytalanul nagy növekedést? Segítsen nekünk ebben! Köszönöm szépen.

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik): Hadd kérdezzem meg, hogy ez az, amit most osztottak ki nekünk, ugye? *(Elnök: Igen.)* Elnézést kérek, ezt nem néztem. Én a benyújtott javaslatról beszélek, amit az Országgyűlésnek benyújtott Magyarország Kormánya. Ebben a 4. oldalon szerepel, hogy eredeti előirányzat 46 milliárd, módosított előirányzat 140 milliárd. Én a Bethlen Gábor Alap által benyújtott országgyűlési betérjesztésben lévő számokról beszélek. Sajnálom, talán nem is kellett volna megemlítenem, mert teljesen rossz irányba vitte el ezt a beszélgetést, az az egyetlen felvetésem arról szól, hogy örülünk, hogy ilyen sokszoros, de persze jobb lett volna, ha már valamilyen módon a költségvetés tervezésekor ezzel a nagy összeggel lehetett volna kalkulálni.

Egyébként hadd mondjam el Zsigmond Barna Pál képviselő úrnak: nem vagyok a baloldal része. Azt, hogy önök ezt mondják a plenáris ülésen, én már tudomásul vettem. Nem vagyok baloldali politikus, jobboldali vagyok, minden felszólalásomban elhangzott a parlamentben is, hogy igen, én valóban az voltam, aki kiálltam a vakcinák mellett, megkaptam ezt az elismerést, nem vagyok a baloldal része, jobboldali vagyok, nem vagyok képviselőjelölt, nem leszek képviselő. Tehát most egy 2018-ban megválasztott parlamentben, ahol vannak önálló frakciók, nekem a szememre veti itt, egy szakmai ülésen megint a baloldali politikusok felfogását, igazából szerettem volna, ha ezt megtartja a plenáris ülésre, ott mindent megszoktam már. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Valóban nem a zárszámadásban, hanem a mai napon tárgyalt Bethlen Gábor Alap beszámolójának összesített táblájában szerepel ez, hogy az eredeti 46 milliárd helyett 140 milliárd. *(Balczó Zoltán: Kerekítve.)* Így van, itt van mellette. Gyakorlatilag a Határtalanul! programon kívül, ami csökken, minden más tétel jelentősen emelkedett. Én ennek csak örülni tudok. Kormánydöntéseken alapult ez a növekmény.

Tisztelettel kérdzem az előterjesztő nevében jelenlévő osztályvezető urat, kíván-e reagálni az elhangzottakra. Parancsoljon!

BÓLI GÁBOR osztályvezető (Pénzügyminisztérium): Köszönöm. Csak annyiban reagálnék, hogy igen, a tavalyi év egy rendkívüli év volt ebben a tekintetben és valóban egy jelentős forrás év közben került kormányhatározatokkal oda, de ez pontosan a járványügyi védekezés kapcsán létrehozott Gazdaságvédelmi Alap és járványellenes védelmi alap miatt volt lehetséges. *(Balczó Zoltán: Köszönöm.)*

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönöm szépen Bóli Gábor osztályvezető úrnak.

Tisztelt Bizottság! Szavazások következnek. Miután módosító javaslat a bizottsághoz nem érkezett, így összesen két szavazásra kerül sor. Döntünk a részletes

vita lezárásáról. Ki az, aki támogatja, hogy a részletes vitát lezárjuk. Aki igen, kérem, most szavazzon! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Nyolc igen szavazattal, egyhangúlag a bizottság ezt támogatta.

A második szavazásunk következik. Elfogadja-e a bizottság a részletes vitáról szóló jelentést, valamint felhatalmazza-e a bizottság elnökét arra, hogy gondoskodjon a bizottság döntéseit összefoglaló jelentés aláírásáról és benyújtásáról? Zárójelben jegyzem meg, csak többségi vélemény került írásban beadásra, ezt tudjuk továbbítani a Költségvetési bizottság előadója felé. Elfogadja-e tehát a bizottság a részletes vitáról szóló jelentést? Aki igen, az, kérem, most szavazzon! *(Szavazás.)* Hat igen szavazat. Aki nem! *(Senki sem jelentkezik.)* Aki tartózkodott! *(Szavazás.)* Két tartózkodás mellett a bizottság ezt elfogadta.

Az ülés berekesztése

Köszönöm szépen a vendégeinknek, érdeklődőknek a részvételt, osztályvezető úrnak a segítségét, és köszönöm a bizottság tagjainak, alelnökének a munkáját. A bizottsági ülést bezárom. Köszönöm szépen.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 46 perc)

Pánczél Károly
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Bihariné Zsebők Erika és dr. Lestár Éva